

PROGRAM ROZVOJA OBCE BÁTOROVÁ

2021 - 2027

Názov dokumentu:	Program rozvoja obce Bátorová na roky 2021 - 2027
Územné vymedzenie:	Banskobystrický kraj, okres Veľký Krtíš, obec Bátorová
Územný plán obce:	
Dátum schválenia PRO:	
Dátum platnosti:	2027
Verzia:	1.3
Publikovaný verejne:	

Číslo uznesenia:	
-------------------------	--

Starosta obce:	Ján Máth
-----------------------	----------

.....

ZOZNAM SKRATIEK

ATSP	Asistent terénneho sociálneho pracovníka
NSK	Nitriansky samosprávny kraj
CKO	Centrálny koordinačný orgán
EAGGF	Európsky poľnohospodársky podporný a záručný fond
EF	Európsky fond
EK	Európska komisia
ERDF	Európsky fond regionálneho rozvoja
ESF	Európsky sociálny fond
EÚ	Európska únia
EÚS	Európska územná spolupráca
EVS	Efektívna verejná správa
FIFG	Finančný nástroj pre riadenie rybolovu
HDP	Hrubý domáci produkt
HND	Hrubý národný dôchodok
II	Integrovaná infraštruktúra
IKT	Informačno-komunikačné technológie
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
KF	Kohézny fond
KURS	Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2013
KŽP	Kvalita životného prostredia
LZ	Ľudské zdroje
MAS	Miestna akčná skupina
MDVRR	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja
MPSVaR	Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny
MRK	Marginalizované rómske komunity
MVO	Mimovládne organizácie
MŽP	Ministerstvo životného prostredia
NFP	Nenávratný finančný príspevok
NSRR	Národná stratégia regionálneho rozvoja
NUTS	Nomenklatúra územných štatistických jednotiek (La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques)
OcR	Obecný rozpočet

OcÚ	Obecný úrad
OcZ	Obecné zastupiteľstvo
OP	Operačný program
OZ	Občianske združenie
PD SR	Programový dokument Slovenskej republiky
PHSR	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
PI	Program INTERACT
PKS	Parita kúpnej sily
POH	Program odpadového hospodárstva
PRB	Program rozvoja bývania
PRV	Program rozvoja vidieka
PRO	Program rozvoja obce
RH	Rybné hospodárstvo
SAŽP	Slovenská agentúra životného prostredia
SR	Slovenská republika
SZČO	Samostatne zárobkovo činná osoby
SZZP	Slovenský zväz zdravotne postihnutých
ŠF	Štrukturálne fondy
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
TP	Technická pomoc
TSP	Terénna sociálna práca, terénny sociálny pracovník
TUR	Trvalo udržateľný rozvoj
ÚPSVaR	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny
ÚV SR	Úrad vlády Slovenskej republiky
VaI	Výskum a inovácie
VZNP	V znení neskorších predpisov
ZP	Zdravotne postihnutý
Z. z.	Zbierka zákonov

PRÍHOVOR STAROSTU OBCE

Vedenie obce Bátorová na zasadnutí OZ sa rozhodlo dať aktualizovať rozvojový regionálny plán, ktorý by nám pomohol pri zveľaďovaní a rozvoji vo všetkých oblastiach života našej obce.

Jedná sa o malú obec, o ktorej prvé zmienky pochádzajú z r. 1277. Do začiatku XX. Storočia bola obec začlenená v Hontianskej župe a patrila k slúžnovským okresom Šahy. Od r. 1968 patrila do okresu Veľký Krtíš.

Naša obec má 367 obyvateľov, susedí s obcou Nenince, ktorej do r. 1991 bola jej súčasťou a Opatovskou Novou Vsou. Obec je známa tým, že v severnej časti katastra v známom „Karikáši“ sa chovajú bažanty, ktoré majú v správe Lesy SR. Organizujú sa tam rôzne poľovačky. V južnej časti katastra sa nachádza rybník, ktorý v letných mesiacoch navštevujú rybári.

Našou snahou je rôznymi spoločenskými aktivitami prilákať viac návštevníkov - turistov a oboznámiť ich s peknou prírodou.

Obec Bátorová má vybudovaný plynovod, pripravený je projekt na kanalizáciu, ktorý by sa mal v blízkej budúcnosti realizovať. Vodovod bude realizovať Stredoslovenská vodárenská spoločnosť Banská Bystrica.

Obyvatelia obce, tak ako v okolitých obciach, sa venujú zväčša poľnohospodárstvu, pretože je tu úrodná pôda a je to tradičné zamestnanie obyvateľstva. Pestuje sa tu vinná réva, ovocie, zelenina, zemiaky, kukurica no najmä obilie.

Časť obyvateľstva za prácou cestuje do okolitých miest, ba aj do zahraničia.

V obci máme podnikateľov, ktorí podnikajú v rôznych oblastiach napr. kamenárstvo, autoservis, autolak, kaderníctvo, predaj rôzneho tovaru a iné.

Žiaľ obec eviduje aj 30%-nú nezamestnanosť.

Realizovaním regionálneho rozvojového plánu by sa zvýšila zamestnanosť obyvateľstva a zároveň aj životná úroveň.

V Bátorovej, 23.11.2021

Ján Máth
Starosta obce

OBSAH

ZOZNAM SKRATIEK.....	3
PRÍHOVOR STAROSTU.....	5
ÚVOD.....	7
1 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE.....	13
2 PRÍRODNÉ POMERY.....	17
3 DEMOGRAFICKÁ SITUÁCIA OBCE.....	19
4 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	23
5 SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA.....	24
6 DOPRAVA A TELEKOMUNIKÁCIE.....	25
7 ENVIRONMENTÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA.....	26
8 HOSPODÁRSTVO.....	27
9 SPOLKOVÁ A KULTÚRNA ČINNOSŤ.....	28
10 PRÍSTUP LEADER.....	31
11 SWOT ANALÝZA.....	34
12 ANALÝZA PROBLÉMOV.....	40
13 ROZVOJOVÁ STRATÉGIA OBCE.....	41
14 IMPLEMENTAČNÝ RÁMEC CIEĽOV A OPATRENÍ.....	42
15 AKČNÝ PLÁN OBCE NA ROKY 2021 - 2027.....	46
16 ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE.....	47
17 MONITORING A HODNOTENIE.....	49
ZÁVER.....	50
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY.....	52
PRÍLOHY.....	54

ÚVOD

Dokument „Program rozvoja obce Bátorová na roky 2021 - 2027“ ďalej len PRO alebo PHSR je základným dokumentom, ktorým sa obec pri výkone svojej samosprávnej pôsobnosti stará o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby svojich obyvateľov. Podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza, a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce.

Cieľom spracovania PRO je poskytnúť komplexný pohľad na súčasný stav, perspektívy a šance obce v oblasti ekonomického a sociálneho rozvoja, stanoviť strategické ciele, rozvojové priority a strategické oblasti rozvoja obce ako celku.

Štruktúra PRO Bátorová je v súlade s Metodickou príručkou pre vypracovanie PHSR obce vydaným ešte bývalým MVRR SR a s Metodikou na vypracovanie PHSR obce/VÚC, ktorú vyhotovilo MDV a RR SR V ROKU 2014 (podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z.).

Veľmi dôležitým cieľom tohto dokumentu je zabezpečenie účasti obce na čerpaní finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov Európskej únie.

Definované sú prioritné rozvojové oblasti, ciele, opatrenia a aktivity PRO obce **v súlade so strategickými rozvojovými dokumentmi na úrovni EÚ, SR, NUTS I, NUTS II a NUTS III.**

Dokumenty nadnárodnej úrovne:

- **Stratégia Európa 2020**

Európa 2020 je desaťročná stratégia Európskej únie v oblasti rastu. Nezameriava sa však iba na prekonanie krízy, ale jej cieľom je odstrániť nedostatky aktuálneho rastového modelu a vytvoriť podmienky pre taký typ rastu, ktorý je inteligentnejší, udržateľnejší a inkluzívnejší. Na účely hodnotenia pokroku bolo v rámci stratégie nastavených päť hlavných cieľov, ktoré

by EÚ mala splniť do roku 2020. Týkajú sa zamestnanosti, vzdelávania, výskumu a inovácie, sociálneho začlenenia a chudoby a oblasti klímy a energetiky.

Základom stratégie sú tri vzájomne sa dopĺňajúce priority:

- Inteligentný rast: vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii.
- Udržateľný rast: podporovanie ekologickejšieho konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívnejšie využíva zdroje.
- Inkluzívny rast: podporovanie hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí sociálnu a územnú súdržnosť.

• Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027

Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika za účasti partnerov v súlade s prístupom viacúrovňového riadenia a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov Európskych štrukturálnych a investičných fondov za účelom dosahovania cieľov stratégie Európa 2020.

Úlohou PD SR je definovať strategický prístup na riešenie identifikovaných disparít a rozvojových potrieb, ktoré v súčasnosti bránia dostatočne naplňať stratégiu inteligentného, udržateľného inkluzívneho rastu a zvyšovať kvalitu života.

Hlavným cieľom PD SR je zvyšovanie kvality života obyvateľov SR prostredníctvom vytvárania nových pracovných miest, inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu.

Priority pre financovanie:

- Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie,
- Infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť,
- Rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce,
- Trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov,
- Moderná a profesionálna verejná správa.

Operačné programy (OP)

• **Výskum a inovácie (VaI)** – špecifická priorita: Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií, podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií, Zlepšiť dostupnosť, využívanie a kvalitu informačno-komunikačných technológií. Zvýšenie konkurencie schopnosti malých a stredných podnikov, poľnohospodárskeho sektora

(v prípade EPFRV) a sektora rybného hospodárstva a akvakultúry (v prípade EFNRH), Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, zručností a celoživotného vzdelávania.

- **Integrovaná infraštruktúra (II)** – špecifická priorita: Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach,

- **Ľudské zdroje (EZ)** – špecifická priorita: Podpora udržateľnosti a kvality zamestnanosti a mobility pracovnej sily Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácie. Investície do vzdelávania, rozvoja schopností a celoživotného vzdelávania.

- **Kvalita životného prostredia (KŽP)** – špecifická priorita: Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch. Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov. Podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzanie a riadenie rizika.

- **Efektívna verejná správa (EVS)** – špecifická priorita: Zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality. Posilnenie inštitucionálnych kapacít verejných orgánov a zainteresovaných strán a efektívnosť verejnej správy.

- **Integrovaný ROP (IROP)** – špecifická priorita: Regionálna infraštruktúra a politika.

Samostatným režimom sa budú riadiť programy:

- Technická pomoc (TP)
- Rybné hospodárstvo (RH)
- Program rozvoja vidieka (PRV)
- Európska územná spolupráca (EÚS)
- Program INTERACT (PI)

Dokumenty národnej úrovne:

- **Národná stratégia regionálneho rozvoja SR do roku 2030**

Národná stratégia je východiskový strategický dokument, ktorého cieľom je komplexne určiť strategický prístup štátu k podpore regionálneho rozvoja v SR. Jej úlohou je pre región na úrovni NUTS 3:

- identifikovať jeho vnútorný potenciál a špecifikovať jeho možnú konkurencieschopnosť v rámci SR,
- charakterizovať jeho špecifické stránky a z nich vyplývajúce hlavné konkurenčné výhody v rámci SR ako aj v európskom kontexte,
- určiť jeho rozvojové strategické ciele a priority.

Dokumenty regionálnej úrovne:

• Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja (BBSK) na roky 2022 - 2031.

NSRRSR zadefinovala strategické ciele BBSK nasledovne:

- doprava a zvyšovanie dostupnosti a atraktivity územia (integrovaná doprava),
- rozvoj ľudských zdrojov a zvyšovanie kvality života obyvateľov prostredníctvom informatizácie verejnej správy a podporou projektov v oblasti elektronických služieb,
- poľnohospodárstvo, lesníctvo a rozvoj vidieka,
- inovácie a rast konkurencieschopnosti priemyslu v rozhodujúcich sektoroch a pri využívaní obnoviteľných zdrojov energie.

Na základe uvedeného boli určené prioritné oblasti:

PO 1: Veda, výskum a inovácie

PO 2: Ľudské zdroje

PO 3: Zamestnanosť

PO 4: Konkurencieschopnosť, rast a podnikateľské prostredie

PO 5: Životné prostredie, zmeny klímy a obnoviteľné zdroje energie.

Víziou obce je zabezpečiť hospodársky a ekonomicky rast pri dodržaní podmienok TUR a využití obnoviteľných zdrojov energie, kvalitne zabezpečenie životných potrieb obyvateľstva v kontexte zachovania a rozvoja kultúrnych tradícií a zvykov v obci využívajúc úzku spoluprácu verejného, neziskového i podnikateľského sektoru a občanov.

Dosiahnutím stanovených cieľov sa zlepši miestna infraštruktúra, podporí sa rozvoj miestneho vidieckeho podnikania, vytvorenie nových pracovných príležitostí, poskytnú sa kvalitnejšie základné služby samotnému obyvateľstvu i návštevníkom vidieka, čo v dôsledku prispeje k rozvoju vidieckeho turizmu v obci a zvýši sa atraktivita obce, okolitých obcí i regiónu.

Finančne prostriedky, ktoré získame z Európskych fondov, musíme čo najefektívnejšie vynaložiť. Pomáhať obciam by mali odborníci, ktorí sú vzdelaní, skúsení a majú určitú motiváciu. Musíme takých odborníkov udržať v regióne ba aj v obci, aby kapacita mladých vzdelaných ľudí čím ďalej rástla.

Dokument na dosahovanie cieľov rozvoja obce Bátorová je jedným z podporných dokumentov, ktorý obsahuje podrobne detaily a ciele programu.

Poslaním PRO Bátorová je zabezpečiť kontinuitu rozvoja obce. Je to zároveň otvorený dokument, ktorý sa môže podľa vopred stanovených pravidiel dopĺňať a aktualizovať.

Postup spracovania Programu rozvoja obce

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce bol vypracovaný na základe Metodickéj príručky vydanéj Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, sekciou regionálnej politiky. PRO Bátorová obsahuje tieto základné časti:

1. Analytická časť

- pozostáva zo situačnej analýzy, t.j. identifikácie súčasného stavu socio-ekonomického vývoja obce a okolia obce, hodnotí súčasný stav v jednotlivých oblastiach na území obce, analýza bola zameraná na tieto oblasti: prírodné zdroje, demografická situácia, sociálna a technická infraštruktúra, materiálne zdroje a ekonomické zdroje,
- vypracovanie SWOT analýzy.

2. Strategická časť

- rozoberá rozvojovú stratégiu územia, resp. víziu obce a ciele obce.

3. Programová/Implementačná časť

- zahŕňa opatrenia, priority a konkrétne plánované aktivity.

4. Finančná časť

- nadväzuje na strategickú časť PRO, definuje priority a opatrenia.
- pozostáva z akčného plánu s časovým harmonogramom a návrhom finančného a organizačného zabezpečenia.

Účel Programu rozvoja obce:

Účelom je aktualizácia celého strategického rozvojového dokumentu s cieľom definovať potrebné, žiaduce priority, ktoré obci umožnia dlhodobý rozvoj založený na cielenej stratégii.

Program rozvoja obce je komplexným dokumentom. Spája otázky rozvoja fyzických štruktúr so sociálnymi, ekonomickými a ďalšími aspektmi. Preto bude mať voči ostatným plánovacím dokumentom spracovaným na miestnej úrovni zastrešujúcu funkciu. Na rozdiel od územného plánu, ktorý rieši najmä otázky fyzického rozvoja územia (lokalizáciu zástavby a priestorové regulatívy pre stavebný rozvoj, funkčné využitie rozvojových plôch), program rozvoja obce sa podrobnejšie zaoberá otázkami ekonomického a sociálneho rozvoja, čím vo vzťahu k územnému plánu plní komplementárnu funkciu.

- Územný plán obce
- Program odpadového hospodárstva
- Program rozvoja bývania
- Plán rozpočtu obce

Poslaním PRO je **zabezpečiť kontinuitu rozvoja obce**. Je to otvorený dokument a mal by sa **podľa vopred stanovených pravidiel dopĺňať a aktualizovať**.

1 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

1.1 HISTÓRIA OBCE

Najstaršia zmienka o obci pochádza z r. 1478, keď sa táto usadlosť spomína ako zemiansky majetok. V Súpise pamiatok na Slovensku, vydanom v r. 1967 sa uvádzajú o obci Bátorová nasledovné údaje:

„Bátorová, predtým Bátorovce 157 n.m. v Stredoslovenskom kraji, v Ipeľskej kotline, 21 km na JJZ od Modrého Kameňa. Roku 1277 sa uvádza Batur de Nene, podľa ktorého dostala dedina svoje meno. Obyvatelia sa živili obrábaním pôdy a vinohradníctvom, boli poddanými viacerých drobnejších feudálov. Cestná radová dedina. – Kostol /ev. a v./ postavený roku 1903. Zvonica s barokovým zvonom z r. 1740.“

Obec zaznamenáva v minulosti rôzne názvy, napr. roku 1277 sa uvádza Batur de Nene, 1773 Batorfalu, Batorowa, 1786 Bátorfalu, Batorowa, 1808 Bátorfalu, Bátorová, 1863-1913, 1938-1945 Bátorfalu, 1920 Bátorová, Bátorovce, 1927-1938, 1945-1948 Bátorová, Bátorfalu, 1948 Bátorová. Na základe diela I. Bakácsa „Hontvármegye Mohács előtt“, vydaného v r. 1971, obec bola v zálohovom vlastníctve rodiny Nényei, potom sa výmenou dostala do majetku rodiny Kóváry /1413/.

V 15. stor. bola majetkom rodiny Csehy /1413/ a Kenderesi /1474/. Z miestnych názvov sa v prvých listinách spomína potok Blyznova. V stredoveku sa nezaznamenali o obci žiadne informácie. V XVIII. stor. boli tu zemepánmi rodiny Kubíniovcov, Baloghovcov a gróf Koháry. V obci sú dve štyri staršie a dve nové panské usadlosti, staršie postavili rodiny Tihániovcov, Blaškovičovcov a Buócovcov, novšie rodiny Nándoryovcov a Tornošovcov.

Zdroj:<https://okresvk.wordpress.com/2014/05/28/batorova/>

Do začiatku 20. stor. bola obec začlenená v Hontianskej župe. Štátnoprávne a územné zmeny v r. 1938, ktoré vznikli po tzv. Mníchovskej zrade a Viedenskej arbitráži v neprospech Slovenska, zasiahli aj do organizačnej a územnej štruktúry okresného zariadenia v M. Kamení. Celá južná časť okresu vrátane obce Bátorová bola pričlenená k Maďarsku. Obyvatelia sa tu zaoberali poľnohospodárstvom a vinohradníctvom.

Dnes má charakter poľnohospodárskej obce, r. 1938-1945 bola pripojená k Maďarsku. Jednotné roľnícke družstvo bolo založené v r. 1952. Výmera chotára bola 594 ha. Obyvateľstvo pracuje najmä v poľnohospodárstve, časť v priemyselných podnikoch vo V. Krtíši, Zvolene a Martine.

Už v minulosti sa obyvatelia zaoberali poľnohospodárskou výrobou, pestovali vínnu révu, ovocie, zeleninu, no najmä obilie, zemiaky a kukuricu. Ich prvotné výrobné nástroje boli veľmi jednoduché – graca, drevené vidly, drevené hrable a pod. Ťažné zvieratá boli kone, voly a somáre. Obyvatelia sa okrem pestovania obilnín zaoberali chovom dobytky a ošípaných. Z dobytky sa najviac chovali kravy na mlieko, menej na mäso. Pomerne dobre bol rozšírený výkrm ošípaných.

ŠIRŠIE DEJINNÉ SÚVISLOSTI

V 5. stor. n.l sa dostávajú na naše územie Huni, Longobardi a Avari. Posledným predhistorickým obdobím je doba slovanská, hradištná. Predpokladá sa, že územie okresu bolo pohraničnou východnou oblasťou veľkomoravského štátu so slovanským osídlením. Po zániku Veľkej Moravy a usadením sa Maďarov bolo začlenené do ranofeudálneho štátu uhorského. Prvé písomné zmienky o obciach Veľkokrtíšskeho okresu pochádzajú z 12. – 13. stor. V tomto období patrila prevažná časť pôdy kráľovi, ktorý ju dal do súkromnej držby, pričom časť spravoval sám. Tak napr. hradu Zvolen patrili obce Bátorová, Vinica a ďalšie.

NÁČRT HISTÓRIE ÚZEMIA

Územie dnešného okresu Veľký Krtíš patrilo v minulosti k Hontu a Novohradu. Rozprestiera sa v južnej časti územia Stredoslovenského kraja. Susedí s okresmi Lučenec, Zvolen a na západe s okresom Levice. Južnú časť okresu tvorí štátna hranica s Maďarskom.

Územie okresu je pomerne členité. Severnú časť tvorí Javorie, Krupinská planina, na severozápade je ohraničený Čebovskou bukovinou. Južná časť okresu má nížinný charakter a geograficky patrí do Juhoslovenskej nížiny. Prírodnou štátnou hranicou je rieka Ipeľ. Samotná Ipeľská kotlina je najúrodnejšou oblasťou okresu. Severnú časť okresu pokrývajú lesy. Poloha a dobré klimatické podmienky predurčujú okres pre poľnohospodársku výrobu. Nerastné bohatstvo okresu je hlavne v hedom uhli, ktoré bolo základom rozvoja priemyselného potenciálu okresu.

Archeologicky nie je územie okresu dostatočne preskúmané. Z doterajších bádání sa dá predpokladať osídlenie územia okresu od najstarších čias.

Stopy najstaršieho osídlenia nachádzame najmä v Poiplí. Údolie rieky Ipeľ bolo husto obývané už v kamennej dobe. Asi tisíc rokov pred našim letopočtom ľudia začali osídľovať kraj z juhu na sever. Vystriedali sa tu rôzne kmene. Každý mal iný spôsob života a zvyk i vlastnú kultúru, ktorá sa prejavila napr. vo výrobe keramiky a rôznych predmetov. Najstarší stupeň vývoja spoločnosti na území okresu predstavuje staršia doba kamenná – paleolit. Druhým obdobím vývoja ľudskej spoločnosti je mladšia doba kamenná – neolit. Významnou lokalitou z obdobia neolitu je Malý Iliášov pri Slovenských Ďarmotách. Táto keramika sa označuje volutová železovského typu.

Inú skupinu pásikovej keramiky tvorí bukovohorská keramika, ktorá poukazuje na vysokú úroveň svojich tvorcov, lebo je zdobená jemnými rytými ozdobami, je len niekoľko milimetrov hrubá a starostlivo vypálená. Rozkvet tejto kultúry súvisí so stykmi s juhovýchodnými kultúrnymi oblasťami, ktoré boli v tom čase v obchodnom styku s naším územím. Ďalšou dôležitou kultúrnou skupinou v neolite je keramika lengyelská.

V lokalitách z obdobia neolitu nachádzame charakteristické kamenné nástroje, ako sú kopytovité kamenné klíny, ploché sekerky, motyky, drvidlá, aj hojnú štiepanú industriu z rozličného materiálu: kremeňa, obsidiánu, rohovca a pod. Prvé nástroje sú už dokonale vybrúsené, vyhladené a boli prvými nástrojmi používanými pri love a v hospodárstve. Posledným obdobím doby kamennej je neskorá doba kamenná /eneolit/, ktorá tvorí prechod k dobe bronzovej.

O zručnosti obyvateľov žijúcich v tomto období svedčí množstvo dokonale vyrobených kamenných nástrojov, ktoré nielen hladili, ale aj vrtali.

Celá doba bronzová je bohatá na rozličné kultúry. Z nich je význačná kultúra pilinská, pomenovaná podľa maďarského pohrebiska v Pilini. Z pilinskej kultúry sú známe niektoré náleziská: Balog nad Ipľom, nálezom sekerky s tuľajkou, V. Čalomija, lokalita Csurgóbánya vo Veľkej Vsi n. I. s halštatským materiálom.

Pozostatky z doby rímskej sa našli aj na našom území. Črepy z rímskej doby sú známe z Ip. Predmostia a nález prsteňa z tejto doby je v Ďurkovciach. Na niektorých územiach sú známe nálezy rímskych mincí.

Približne v 4. a v 5. storočí n. l. dochádza k veľkému pohybu národov aj u nás /sťahovanie národov/. Stopy po osídlení z doby sťahovania národov sa našli pri S. Ďarmotách – Malý Iliášov.

Doba slovanská – hradištná

Želovce – jedným z najväčších nálezísk po avarskom osídlení, kde sa objavila starohradištná kultúra typu podunajského, hlavne pri Šošári, na lokalite Fingo. Bolo tu vykopané avarské pohrebisko. V hrobch sa zachovali kostry avarských bojovníkov s vojenskou výzbrojou.

Patrí k najdôležitejším archeologickým pamätníkom 7.-8. Storočia na slovanskom území pričlenenom ku kaganátu. Pohrebisko má osobité črty nekropoly, kt. ju vyčleňujú od ost. Súvekých pohrebísk na juž. Slovensku.

Za panovania Bela IV. /1235-1270/ vpadli do Uhorska Tatári, ktorí po porážke uhorských vojsk 11. Apríla 1241 pri rieke Slanej zaplavili celú Dolnú zem. Tatárske, ale najmä neskoršie turecké výjazydy ťažko doliehali na všetko obyvateľstvo. Poddanské dvory sa dostali do priamej tureckej vlastníckej závislosti. Turecká nadvláda zanechala na tunajšom území opustené a vydrancované dediny s veľkým úbytkom obyvateľstva. Na prechodný čas boli úplne opustené i niektoré obce okresu, napr. Bušince, Čebovce, Ďurkovce, I. Predmostie, Glabušovce, Kováčovce a i.

Vznik názvu obce Bátorová

Vtedajší zemepáni pozvali z Oravy a z Trenčína smelých bojovných Slovákov, aby bránili územie medzi Opat. Novou Vsou a Nenincami pred Turkami. Obec svoje meno Bátor-falu pozdejšie Bátorová dostala z toho dôvodu, že títo osadníci boli smelí a nárazy nepriateľa odrážali stále s úspechom tak, že od chotára tejto usadlosti nepriatelia nemohli ďalej podniknúť svoje útoky. /bátor - odvážny/

Samospráva

Prvé volebné obdobie: Podľa Zákona SNR č. 369 o obecnom zriadení sa v dňoch 23.- 24. novembra 1990 konali komunálne voľby. Občania v nich volili obecné zastupiteľstvo a starostu obce. Po 22 rokoch sa splnilo želanie mnohých občanov vytvoriť samostatnú obec. V obci na funkciu starostu boli navrhnutí dvaja kandidáti a do obecného zastupiteľstva 25

kandidáti. Víťazom sa stal kandidát za Stranu demokratickej ľavice /SDE/ Mgr. Pavol Vrško. Týmto krokom začalo samostatné fungovanie obce Bátorová.

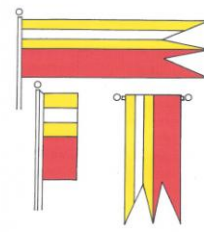
1.2 SYMBOLY OBCE

Erb, pečať, vlajka tvoria trojicu základných symbolov obce. Historický symbol obce pochádza z r. 1845, keď vzniklo najstaršie obecné pečatidlo. Jeho odtlačok našla PhDr. Marta Kamasová, riaditeľka Štátneho okresného archívu vo Veľkom Krtíši na písomnosti z r. 1877.

Tento symbolický pečaťný motív nie je ešte **erbom**, bolo potrebné heraldicky ho upraviť: v červenom štíte pod zlatou, veľkými striebornými perlami zdobenou korunou a striebornou osemhrotou hviezdou zo zlatej oblej pažite klíči zlatá rastlina, po jej bokoch strieborná radlica, vpravo hrotom nahor smerujúci lemeš, vľavo hrotom nadol smerujúce čerieslo. Štylizácia erbového znamenia má hlbokú symboliku, ktorá je podložená biblickými motívmi. Farebnosť erbu bola zvolená tak, aby bol erb obce Bátorová jedinečný a nezameniteľný s erbami iných obcí.

Vlajka obce Bátorová pozostáva zo štyroch pozdĺžnych pruhov. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi - to znamená dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Pečať obce je okrúhla, uprostred s obecným symbolom a kruhopolisom OBEC BÁTOROVÁ.

2 PRÍRODNÉ POMERY

Obec leží v Ipeľskej kotline Čakovského potoka (podľa miestnych obyvateľov Čahovského) a patrí do povodia rieky Ipeľ. Po pravej strane obce je potok smerom od Neniniec do Opatovskej Novej Vsi, ktorý ústi do rieky Ipeľ pri Kolároch. Pahorkatinný chotár tvoria ploché zrezané chrbty z mladotret'ohorných uloženín. Je odlesnený, dubové a agátové lesíky sú len na úbočiach. Má nivné, lužné a hnedozemné pôdy. Nadmorská výška stredu obce je 163m, v chotári 160 – 270m.

Obec leží po obidvoch stranách hlavnej cesty, tiahnucej sa od slovensko-maďarských hraníc z obce Slovenské Ďarmoty cez Čebovce do okresného sídla V. Krtíš. Nachádza sa 6 km severne od hraníc a 19 km od okresného sídla. Susedí na juhu s Opat. N. Vsou vzdialenou 2 km a severne ležiacimi Nenincami. Obce Bátorová a Nenince už v súčasnosti tvoria optický celok, no geograficky sa jedná o dve obce. Z hlavnej cesty vychádzajú 4 krátke bočné ulice, vedúce do bátorovského chotára.

Jedna z nich sa napája na hlavnú ulicu pri evanjelickej kaplnke. Možno sa po nej dostať do cintorína. Potom stúpa agátovou hôrkou – Agačinou k najvyššie položenému miestu, kde Štátne lesy v 60-tych rokoch vybudovali nižšie opísanú bažantnicu Karikáš. Agačina poskytovala v minulosti občanom palivové drevo, hrady na stavby domov, drevo na kolíky do vinohradov. Za Agačinou smerom severným vo vzdialenosti asi 50 m sa tiahne dubový lesík „Bažavold“. Jeho celok dopĺňa hôrka Záhradka. Za lúkou Dolinou sa rozprestiera rozľahlejší les Borovina.

Druhá sa tiahne tým istým smerom popri podpivničných chatkách a pivniciach vybudovaných do piesku. Jedna odbočka vedie do bátorovských viníc – „Rígle“, „Kamenistý vrch“, ďalej do „Doliny“, druhá cez „Piatu čiastku“, „Bykovu lúku“ tiež do „Doliny“. Možno sa ňou dostať do Záhoriec.

Tretia ulica vedie k miestnemu ihrisku a potoku. Ďalej pokračuje cez potok k dvom usadlostiam, ďalej k vodnej priehrade. Na tejto strane potoka sa nachádza najúrodnejšia pôda chotára obce – parcely „Tabla“ a „Járáš“.

Štvrtá, najnovšia, tiež smeruje k potoku, vznikla výstavbou rodinných domov v 90-tych rokoch.

Výmera obce Bátorová v ha

výmera v ha v roku 2020	594
z toho: poľnohospodárska pôda	390
lesné pozemky	150
vodné plochy	25
zastavaná plocha	21

Zdroj: ŠÚ SR, 2020

Karikáš

Bažantnica Karikáš bola založená v r. 1960. Nachádzala sa v katastrálnych územiach obcí Nenince, Bátorová, Záhorce, Želovce. Vedie k nej prístupová cesta III. Triedy z obce

Bátorová, od ktorej je vzdialená približne 3 km. Celková výmera bažantnice bola 2 493 ha a patrila pod poľovný revír Karikáš, ktorý zahŕňal 7 000 ks bažantov, 100 ks srn, 100 ks danielov a 50 ks diviakov. V Karikáši sa nachádza rekreačná chata, obytný dom, ktorý fungoval ako účelové zariadenia pre umelý odchov bažantov. Kedysi tam pracovalo okolo 10 pracovníkov. Bažantnica patrila pod Štátne lesy, závod Krupiny. V okolí Karikáša sa nachádzajú 3 rybníky, pozornosť miestnych a zahraničných návštevníkov púta platan, ktorý je raritou tejto oblasti. Za priaznivého obdobia sú lesy bohaté na jedlé huby – masliaky, dubáky, kuriatka. Z lesných plodov sa tu vyskytujú lesné jahody a černice.

Do katastrálneho územia obce spadá značná časť **vodnej nádrže Nenince**, ktorá je početne zarybnená sladkovodnými rybami a slúži rybárom z celého okolia.

Poľnohospodárstvo

V minulosti i v súčasnosti sa tu darilo pestovaniu ovocných stromov – asi 2/3 sliviek, ostatné sú hrušky, čerešne, jablone, broskyne, orechy.

V záhradách sa darí teplomilným zeleninám: paprike, rajčinám, mrkve, uhorkám a pod.

So zvláštnou starostlivosťou sa pestuje vínna réva, ktorá má v chotári dobré pôdne a poveternostné podmienky. Vinice sa rozprestierajú väčšinou na „Dačovskom vrchu“ a „Pod Ríglami“.

3 DEMOGRAFICKÁ SITUÁCIA

Obec Bátorová má spolu 363 trvale bývajúceho obyvateľstva (31.12.2020).

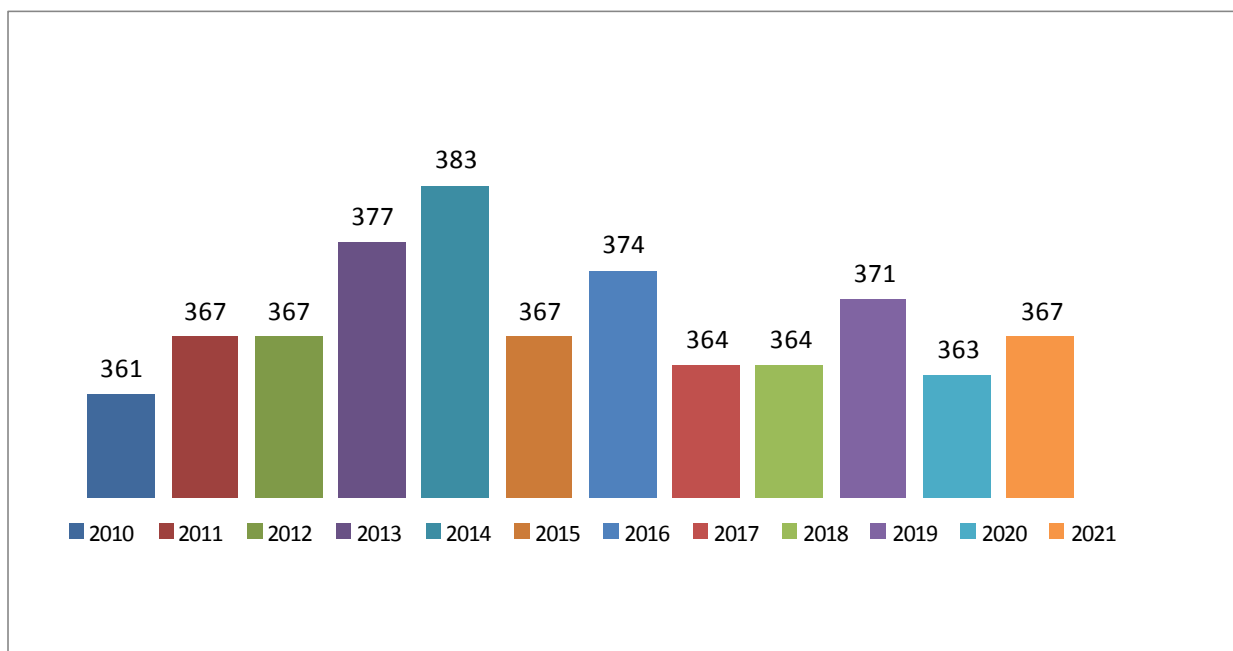
V obci ma najväčšie zastúpenie v rámci náboženského vyznania rímskokatolícka cirkev v celkovom počte 268 obyvateľov, k evanjelickej cirkvi sa hlási celkovo 9 obyvateľov, k reformovanej kresťanskej cirkvi 1.

Počet obyvateľov v obci od roku 2010 - 2021

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
361	367	367	377	383	367	374	364	364	371	363	367

Zdroj: ŠÚ SR, OcÚ Bátorová, 2021

Počet obyvateľov v jednotlivých rokoch v obci Bátorová

Zdroj: ŠÚ SR, Obecný úrad Bátorová, 2021

Z pohľadu budúceho vývoja súčasná demografická štruktúra nevytvára priaznivé predpoklady pre zvýšenie počtu obyvateľstva z vlastných zdrojov. Za predpokladu prehlbovania týchto tendencií by sa mal počet obyvateľov okresu mierne znižovať, pričom sa bude prehľbovať proces starnutia obyvateľstva, dôkazom čoho je zvýšenie priemerného veku u oboch pohlaví, zhoršenie indexu starnutia, ako aj predĺženie strednej dĺžky života pri narodení u oboch pohlaví. Od roku 2017 došlo k celkovej stagnácii počtu obyvateľov.

Vo veku od 1 - 14 rokov je zaznamenaných 51 občanov, vo veku 15 - 64 je 249. Nad 65 rokov evidujú v počte 63. Súčasný počet obyvateľov v Bátorovej nad 65 rokov (vek dôchodkový) je 63. Priemerný vek v obci je 40 rokov. Index starnutia ukazuje hodnotu 111,54.

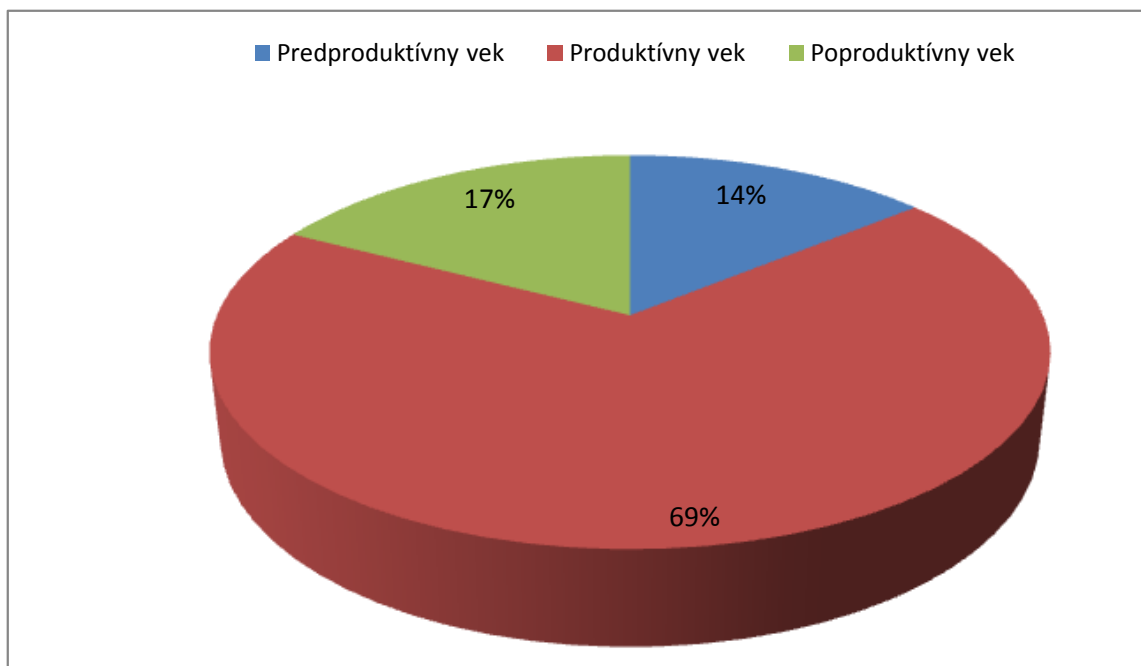

Vekové štruktúra obyvateľstva (31.12.2020)

Veková skupina	Počet obyvateľov
Predproduktívny vek	51
Produktívny vek	249
Poproduktívny vek	63

Zdroj: Obecný úrad Bátorová, ŠÚ SR, 2021

Vekové štruktúra obyvateľstva (31.12.2021)

Zdroj: Obecný úrad Bátorová, ŠÚ SR, 2021

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti a pohlavia (SODB 2020)

Národnosť	Muži	Ženy	Spolu
Slovenská	174	168	342
Maďarská	12	9	21
Nezistená	0	0	0
Spolu	186	177	363

Zdroj: Obecný úrad Bátorová, ŠÚ SR, 2021

Z hľadiska národnostného zloženia obyvateľov obce je rozdelenie nasledovne: z celkového počtu obyvateľov 363 sa hlási až 21 obyvateľov k maďarskej národnosti a 342 k slovenskej národnosti.

Obyvateľstvo podľa pohlavia a náboženského vyznania (v roku 2020)

Náboženské vyznanie	Muži	Ženy	Spolu
Bátorová			
Rímskokatolícka cirkev	157	159	316
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	9	11	20
Evanjelická cirkev metodistická	0	3	3

Starokatolícka cirkev	1	0	1
Bez vyznania	1	0	1
Nezistené	14	8	22
Spolu	182	181	363

Zdroj: ŠÚ SR, 2021

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo spolu v počte 147 sú zamestnané v rôznych odvetviach hospodárstva. Rozdelenie podľa jednotlivých odvetví ukazuje, že najviac osôb je zamestnaných v poľnohospodárstve, v stavebníctve a vo verejnej správe.

Obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a odvetvia ekonomickej činnosti

Odvetvie ekonomickej činnosti	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	z toho dochádza do zamestnania
Bátorová				
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	7	6	13	6
Lesníctvo a ťažba dreva	1	0	1	0
Ťažba uhlia a lignitu	3	0	3	1
Výroba potravín	2	6	8	5
Výroba textilu	0	1	1	0
Výroba odevov	2	3	5	4
Výroba kože a kožených výrobkov	0	1	1	1
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	3	1	4	4
Výroba chemikálií a chemických produktov	0	1	1	0
Výroba výrobkov z gumy a plastu	0	2	2	1
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	3	1	4	2
Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	1	0	1	1
Výroba elektrických zariadení	2	1	3	3
Výroba strojov a zariadení i. n.	1	1	2	1
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	2	0	2	2
Výroba ostatných dopravných prostriedkov	2	1	3	0
Výroba nábytku	4	2	6	6
Iná výroba	2	1	3	3
Zber, úprava a dodávka vody	0	2	2	2
Výstavba budov	2	1	3	2
Špecializované stavebné práce	12	0	12	10
Veľkoobchod a maloobchod a oprava motorových vozidiel a motocyklov	1	1	2	2
Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	6	1	7	5
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	4	7	11	9
Pozemná doprava a doprava potrubím	11	0	11	9
Skladové a pomocné činnosti v doprave	1	1	2	1
Poštové služby a služby kuriérov	1	1	2	2
Činnosti reštaurácií a pohostinstiev	2	5	7	5
Finančné služby, okrem poistenia a dôchodkového zabezpečenia	2	0	2	2
Pomocné činnosti finančných služieb a poistenia	0	1	1	1
Právne a účtovnícke činnosti	0	1	1	1

Architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie a analýzy	2	0	2	2
Reklama a prieskum trhu	1	0	1	1
Sprostredkovanie práce	1	4	5	5
Bezpečnostné a pátracie služby	2	1	3	1
Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinou úpravou	1	0	1	0
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	4	11	15	15
Vzdelávanie	2	10	12	7
Zdravotníctvo	2	4	6	4
Starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná starostlivosť)	0	1	1	1
Sociálna práca bez ubytovania	0	1	1	1
Činnosti členských organizácií	5	2	7	6
Nezistené	10	6	16	11
Spolu	107	89	196	145

Zdroj: ŠÚ SR, 2020

Domový fond v riešenom území podľa typu bývania

	rodinné domy	bytové domy
Bátorová	135	2

Zdroj: Obecný úrad Bátorová, ŠÚ SR, 2021

Počet trvale obývaných domov je 137 v obci, z toho je 135 rodinných domov a 2 bytovky. V súčasnosti sú v 2 bytové domy, v ktorých sa nachádzajú 4 byty. Počet bytov v bytových domoch je 8.

Nezamestnanosť

Okres Veľký Krtíš zaujíma počtom nezamestnaných popredné miesto v rámci Banskobystrického kraja. Ročný prítok evidencie nezamestnaných v roku 2019 sa vyznačuje viacerými vzostupmi a poklesmi. Pokles nastáva v jarných mesiacoch v dôsledku začiatku sezónnych prác v poľnohospodárstve, lesníctve a stavebníctve. Na jeseň tento pokles vystrieda postupný nárast. Ročný odtok evidencie nezamestnaných v roku 2019 má vyrovnaný charakter. Najvyššie odtoky evidovaných nezamestnaných boli zaznamenané v zimných a jarných mesiacoch, ale počas pandemických mesiacov situácia nezamestnanosti sa zhoršila.

Evidencia nezamestnaných podľa dosiahnutého stupňa vzdelania k 31.12.2020

	Dosiahnutý stupeň vzdelania			
	základné	Vyučený a SO bez maturity	Stredné s maturitou	Vyššie vzdelanie a vysokoškolské
Bátorová	3	10	6	0

Zdroj: Obecný úrad Bátorová, 2021

V obci prevláda niekoľko faktorov, ktoré ovplyvňujú nezamestnanosť. Medzi prioritné patrí nedostatočná infraštruktúra, ktorá bráni vstupu investorov a zároveň tým bráni vytváraniu nových pracovných miest, nedostatočný rozvoj malého a stredného podnikania, strata pracovných návykov u dlhodobo nezamestnaných a ich nízka vzdelanostná úroveň. V obci

miera evidovanej nezamestnanosti ukazuje hodnotu 18%. Miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Veľký Krtíš je 10,44% (k 31.12.2020).

Najväčšie problémy s uplatnením na trhu práce majú absolventi. Vývoj dynamiky rastu počtu absolventov má skôr klesajúcu tendenciu. Kľúčovým problémom v okrese naďalej zostáva vysoký počet evidovaných nezamestnaných, ktorý sa nelíši od predchádzajúcich rokov.

Najčastejšou oblasťou zamestnania a podnikania zostáva v okrese poľnohospodárstvo.

Potravinársky priemysel má dominantné postavenie v južnej časti Banskobystrického kraja – medzi najvýznamnejších spracovateľov patrí Mliekáreň V. Krtíš a mraziareň Vinica, a.s., ktorá výškou svojej produkcie patrí medzi najväčších výrobcov zeleniny na Slovensku a pritom cca 30% z jej celkovej produkcie je určené na export do krajín EÚ.

Sídlna štruktúra

Urbanizačný proces prebiehajúci na území Slovenska v minulosti zásadne neovplyvnil sídelnú štruktúru okresu. Územie okresu je málo zaľudnené (55,3 obyv. /km²). Obyvateľstvo žije v rozptýlenom vidieckom osídlení v 71 obciach, z ktorých sú len dve mestá – Veľký Krtíš – 14 013 obyv. (2018) a Modrý Kameň, ktorý je počtom obyvateľov 1 434 najmenším mestom v SR.

Obcí s počtom obyvateľov do 1 000 je 63, od 1 001 do 2 000 je 7. V oboch uvedených mestách žije 33,0% obyv. okresu. Obce s počtom obyvateľov nad 1 000 sa nachádzajú v južnej časti okresu pozdĺž hraničnej rieky Ipel s Maďarskou republikou.

4 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Na základe analýzy východiskovej pozície pre štrukturálnu adaptáciu výrobných podnikov a závodov v obci i v rámci okresu založenej na monitorovaní vývoja a na dostupných štatistických podkladoch je možné konštatovať, že súčasný stav je produkčne, sídelne a infraštruktúrne poddimenzovaný.

Vybavenosť obce vodovodmi, kanalizáciou a plynovodmi

V obci bol vybudovaný vodovod z ISPA-fondu v rámci „Zásobovania južnej časti okresu Veľký Krtíš“ pre Spoločenstvo obcí regiónu Poiplia, ktorej členom je aj obec Bátorová.

80 % budov v obci je plynofikovaných, počet domov s prípojkou na plyn je 54.. Z hľadiska dopravy a dodávky plynu má základný význam medzištátny plynovod BRATSTVO VVTL DN 700, PN 6,4 Mpa. Vlastný odber zemného plynu sa realizuje aj zo súběžného plynovodu DN 100 prostredníctvom odbočiek a prípojok pre jednotlivé sídelné útvary. Plynofikácia obce bola vybudovaná v hodnote 2,5 mil. Sk. Po vybudovaní obecných rozvodov bolo realizovaných 54 domových prípojok. Plyn je zavedený aj do budovy školy. Nepripojených stavaní na plynový rozvod je málo, väčšinou sú to dožívajúce budovy.

Technická vybavenosť	
počet pôšt	-
PSČ	991 26
verejný vodovod	áno

verejná kanalizácia	nie
počet prípojok kanalizačnej siete	-
rozvodná sieť plynu	áno
verejná zeleň v ha	-

Zdroj: OcÚ, 2021

Elektrické siete

Obec je v rámci okresu Veľký Krtíš zásobovaná elektrickou energiou linkami 110 kV VVN elektrickej energie a to vedením Lučenec – Veľký Krtíš a Veľký Krtíš – Malé Zlievce – Rimavská Sobota.

Vo Veľkom Krtíši je tiež rozvodňa VVN/VN s trojfázovým transformátorom 2 x 25 MVA, odkiaľ vedú zásobovacie zariadenia VN 22 kV lúčovite do jednotlivých sídelných útvarov a k väčším odberateľom.

Bytová výstavba

Bytová výstavba sa intenzívnejšie začala realizovať začiatkom 70 – tych rokov. Najprv tu boli prítomné technicky nenáročnejšie stavby rodinných domov a neskôr poschodové, priestrannejšie a náročnejšie stavby.

V súčasnosti v obci sa nachádzajú 2 bytové domy, v ktorých je dokopy 8 bytov. Výstavba bytových domov je veľmi dôležitá z hľadiska udržania mladého obyvateľstva, mladých rodín v obci. V súčasnosti keď bude záujem o ďalšie bytové domy, obec plánuje ďalšiu výstavbu bytov.

Obec v roku 2020 rozbehol projekt na vybudovanie "splaškovej kanalizácie" v obci Bátorová.

5 SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

Školstvo

Obec Bátorová nemala do r. 1884 vlastnú školu. Prvá škola sa otvorila v r. 1884 a bola to štátna ľudová škola, ktorá vznikla na základe uhorského školského zákona, ktorý uhorský snem schválil v r. 1868. V r. 1908 bola tunajšia štátna škola umiestnená v budove neninského veľkostatkára baróna Ladislava Majtényiho. V novopostavenej škole sa vyučovať začalo v r. 1963. K organizačným zmenám došlo v šk. r. 1975, prispeli k nim najmä slabé populačné ročníky a dostavba ZDŠ v Čebovciach.

Školopovinných detí vo veku 0 – 15 je 51 v obci. Tie navštevujú ZŠ v susedných obciach alebo vo Veľkom Krtíši.

Materská škola

Predškolská výchova mládeže sa v obci započala v r. 1948. Prevádzka materskej školy trvala do r. 1952, kedy pre malý počet záujemcov bola uzatvorená. V r. 1970 bola otvorená nová budova materskej školy s celodennou starostlivosťou. Bola postavená v záhrade školy. V r. 1994 bola jej prevádzka zrušená Rozhodnutím Školskej správy vo Veľkom Krtíši z toho istého dôvodu ako predchádzajúci krát.

Momentálne v obci, vďaka obecnému úradu znova funguje materská škola, s počtom detí 13.

Knižnica

Knižnica bola umiestnená v priestoroch budov škôl a starali sa o ňu prevažne učitelia. Pozdejšie nárastom knižných výtlačkov bola knižnica umiestnená do priestorov kultúrneho domu. Jej priestory boli využívané i na nácvik kultúrnych programov. Budova miestneho obchodu bola postavená na zač. 70-tych rokov. Je vybudovaná v strede obce, kde stála predtým budova hasičskej zbrojnice. Momentálne knižnica aktívne nefunguje.

Kultúra	
	počet
kultúrne domy vr. PKO	1
verejné knižnice vr. pobočiek	1
knižničný fond spolu	1 945
používatelia spolu	15
kiná stále	-
sedadlá spolu	-

Zdroj: Obce Banskobystrického samosprávneho kraja, Štatistický úrad SR, Krajská správa v Banskej Bystrici, 2001

Zdravotníctvo

Zdravotná starostlivosť pre občanov bola zabezpečená na viacerých úrovniach lekármi prvého kontaktu v okolitých obciach – v Čebovciach, v Neninciach, vo Veľkom Krtíši. Lekárnické služby občania využívajú v Neninciach a vo Veľkom Krtíši.

6 DOPRAVA A TELEKOMUNIKÁCIE

Rozvoj dopravnej a telekomunikačnej infraštruktúry je jedným zo základných predpokladov rozvoja každého regiónu a výrazne ovplyvňuje hospodársky potenciál, spôsob života a životnú úroveň jej obyvateľov. Územie okresu V. Krtíš je charakteristické vysokým podielom ciest II. a III. triedy a tiež mostných objektov do 10 m dĺžky.

Na území Banskobystrického kraja sa nachádzajú tri dopravné spoločnosti Slovenskej autobusovej dopravy so sídlami v B. Bystrici, Zvolene a Lučenci, ktoré sa v súčasnosti nachádzajú v procese transformácie. (t.č. akciové spoločnosti s väčšinovou účasťou štátu). Súkromní dopravcovia sa podieľajú na trhu pravidelnej hromadnej autobusovej dopravy len min. mierou.

V posledných rokoch sa rekonštruovala miestna komunikácia vetva "E", parc. č.560, ulica k cintorínu na parc. č. 567 a miestna komunikácia vetva "A" I. etapa, vetva "B" II. etapa.

V budúcnosti by obec chcela dať rekonštruovať aj ostatné komunikácie, ktoré zatiaľ neboli opravené.

Doprava a komunikácie	
dĺžka miestnych komunikácií v km	2,5
z toho bezprašné	1,8
dĺžka vybudovaných chodníkov v km	-

počet liniek autobusovej osobnej dopravy (ďalňové, medzištátne)	-
počet autobusových liniek miestneho významu (medzimestské)	2
počet staníc a zastávok vlakov	-

Zdroj: Obce Banskobystrického samosprávneho kraja, Štatistický úrad SR, Krajská správa v Banskej Bystrici, 2001

Dopravná infraštruktúra

Verejnú hromadnú dopravu zaisťuje dopravný podnik SAD s odštepným závozom v Modrom Kameni. Frekvencia spojov počas pracovných dní, školského vyučovania je momentálne postačujúca a väčšinou aj časove prispôbena požiadavkám cestujúcich do zamestnania, či na návštevu zdravotných zariadení a úradov. V súčasnom období vykazuje jej frekventovanosť klesajúcu tendenciu.

Telekomunikačná infraštruktúra

V oblasti služieb, poskytovaných prostredníctvom mobilnej siete sú mobilné operátori prevádzkujúci analógovú sieť NMT 450 MHz, digitálnu sieť GSM 900 MHz, GSM 1800 MHz a UMTS.

Vysielanie rozhlasových a televíznych programov pre držiteľov licencií je zabezpečované na základe zmluvných vzťahov alebo prostredníctvom siete vlastných vysielačov držiteľov licencií.

7 ENVIRONMENTÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

Medzi hlavné ciele regionálneho rozvoja na úseku starostlivosti o životné prostredie patrí:

- Starostlivosť o kultúrne dedičstvo a o obnovu a revitalizáciu pamiatkového fondu
- Zlepšenie technickej infraštruktúry regiónu
- Opatrenia na ochranu a tvorbu životného prostredia
- Obmedzenie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie
- Podpora efektívneho využívania prírodných zdrojov regiónu.

Starostlivosť o vodný fond je zabezpečovaná poverenými organizáciami Slovenský vodohospodársky podnik š.p. Banská Štiavnica, Lesy Slovenskej republiky š.p. Banská Bystrica a Slovenský hydrometeorologický ústav Bratislava nástrojmi vodného plánovania.

Územie kraja je z hľadiska hydrologického členené na tri čiastkové povodia: Hron, Ipel' a Slaná. Pre čiastkové povodie Ipel' do V. triedy čistoty bolo zaradených v skupine ukazovateľov A – 41,1 km dĺžky toku, v skupine ukazovateľov C – 45,3 km dĺžky toku, v skupine ukazovateľov D – 11,6 km dĺžky toku, v skupine ukazovateľov E – 149,83 km sledovanej dĺžky toku.

Poznámka: STN 75 7221 Klasifikácia kvality povrchových vôd, platnej od januára 1999 klasifikuje povrchové vody do 5 tried čistoty. 1. trieda – veľmi čistá voda, 2. trieda – čistá voda, 3. trieda – znečistená voda, 4. trieda – silne znečistená voda, 5. trieda – veľmi silne znečistená voda.

Horné povodie Ipel'a patrí medzi 4 CHVO Banskobystrického kraja.

Na základe zákona o obecnom zriadení je obec zodpovedná za zásobovanie obce pitnou vodou a zodpovedná za odvádzanie odpadových vôd, ktoré vzniknú na území obce. V súčasnom období dodávku pitnej vody ako aj odkanalizovanie v prevažnej miere zabezpečuje na území Banskobystrického samosprávneho kraja Stredoslovenská vodárenská

spoločnosť a.s. Banská Bystrica. Kostru vodovodov tvorí „Stredoslovenská vodárenská sústava“, v ktorej sa prevádzkujú zariadenia a realizuje sa dodávka vody cez oblastné, skupinové a miestne vodovody.

Územie okresu V. Krtíš patrí do sústavy vodovodov:

Hriňová – Lučenec – Filákovsko /HLF/, zásobuje okresy Zvolen, Detva, Poltár, Lučenec, Veľký Krtíš.

Je potrebné rozšíriť vodovodnú sieť v oblasti V. Krtíša.

V súčasnosti (r.2021) obec Bátorová pripravuje podanie žonfp na Environmentálny fond na vybudovanie "Zberného dvora", čo by veľmi pomohli pri selektovaní odpadu v obci.

Starostlivosť o lesy a pôdu

Banskobystrický kraj je najlesnatejším krajom v rámci SR. Podieľa sa 23% na výmere lesov Slovenska. Najnižšiu lesnatosť má okres V. Krtíš – 30,5%.

Z veľkoplošných chránených území v kategórii chránená krajinná oblasť je v kraji na ochranu navrhnuté aj Poiplie.

V rámci okresu Veľký Krtíš sa implementoval projekt /ISPA/ "**Zásobovanie južnej časti okresu Veľký Krtíš pitnou vodou**". Spoločenstvo obcí regiónu Poiplie" so sídlom na Obecnom úrade v Opatovskej Novej Vsi, uzavrelo dňa 16.01.2003 so Stredoslovenskou vodárenskou spoločnosťou a.s. Banská Bystrica - Dohodu o postúpení práv, povinností a záväzkov na stavbu "Zásobovanie južnej časti okresu Veľký Krtíš pitnou vodou".

Z celkového počtu 71 sídiel okresu nemá vybudovaný verejný vodovod na dodávanie kvalitnej pitnej vody vyhovujúcej STN 75 7111 - pitná voda, ako aj smernici EÚ 98/83/ES o kvalite pitnej vody - celkom 39 obcí. Opatrenie zabezpečenia zásobovania pitnou vodou má jednoznačnú prioritu legislatívy Spoločenstva. Opatrenie je zamerané na výstavbu vodárenskej sústavy na riešenie deficitu kvalitnej pitnej vody v obciach s najvyšším znečistením podzemných vôd. Riešený projekt pozostáva celkom z 5 stavieb pre zabezpečenie zásobovanosti pitnou vodou 39 obcí okresu teda celého Poiplia. Jednotlivé stavby pozostávajú z výstavby prírodných potrubí, výtláčnych potrubí, vodojemov s prislúchajúcimi objektmi, čerpacích staníc a napojenia vodných zdrojov do vodovodnej sústavy.

8 HOSPODÁRTSVO

Analýza hospodárstva okresu

Na základe analýzy východiskovej pozície pre štrukturálnu adaptáciu výrobných podnikov a závodov v okrese založenej na monitorovaní vývoja a na dostupných štatistických podkladoch je možné konštatovať, že okres je produkčne, sídelne a infraštruktúrne poddimenzovaný.

Vlastnícka štruktúra

Čo sa týka vlastníckej štruktúry, v okrese sa nachádza len jeden štátny podnik, Slovenský plynárenský priemysel š.p. Divízia Slovtransgaz, KS 03 Veľké Zlievce, ostatné priemyselné podniky sú akciové spoločnosti, spoločnosti s ručením obmedzeným a verejné obchodné spoločnosti.

Odvetvová štruktúra

Priemyselnú základňu okresu tvorí 5 najdôležitejších podnikov s počtom pracovníkov nad 50 – Priemysel palív, strojársky priemysel, textilný priemysel, potravinársky priemysel.

Z hľadiska mobility 55,36% zamestnancov dochádza do zamestnania v rámci okresu, 1,34% z iných okresov a 43,30% býva v sídle okresu.

Kedysi k najvýznamnejším podnikom patrila Krtíšska mliekareň s výrobným programom, zameraným na výrobu mlieka, ochutených druhov mlieka a iných nápojov (ovocné nektáre), ktorá dnes už nefunguje. Ďalším najväčším podnikom v okolí je Vinica a.s. s výrobným zameraním na mrazené výrobky.

Jedným z dôležitých prvkov dotvárajúcich podnikateľskú ale aj sociálnu štruktúru sú podnikatelia, živnostníci a subjekty zamestnávajúce menej ako 25 osôb.

Rizikové faktory

Realizácia jednotlivých krokov ekonomickej reformy (osobitne liberalizácia cien a devalvácia meny) mali za následok zastavenie niektorých druhov výrob, posunutie niektorých výrobkov do nepredajných polôh a následne stratu vnútorného a zahraničného trhu, nesolventnosť a útlm investičnej činnosti.

Transformácia vlastníckych vzťahov a privatizácia nepriniesli doposiaľ žiaduce výsledky.

9 Spolkový a kultúrny život obce

V rámci slovenskej nadácie OPEN SOCIETY FOUNDATION – „Nadácia otvorenej spoločnosti“, ktorá podporuje rozvoj občianskej spoločnosti na Slovensku vyhrala obec Bátorová finančnú pomoc na publikáciu miestnych novín „*Bátorovský hlásnik*“. Medzi priority tohto hlásnika patria nasledovné zámery:

- ❑ *Informovať verejnosť*
- ❑ *Tvorit' mienku*
- ❑ *Vytvárať dobré medziľudské vzťahy*
- ❑ *Organizovať spoločenský život v obci – výstavbu obce, udržiavať a tvoriť životné prostredie, realizovať environmentálnu výchovu*
- ❑ *Dat' priestor podnikateľskej sféry*
- ❑ *Propagovať vidiecky turizmus*
- ❑ *Aplikovať v praxi zákon č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám*
- ❑ *Mapovať život v obci.*

Kultúrne pamiatky obce

Na južnom konci dediny, pri hlavnej ceste bol majer, ktorý pôvodne patril Blaškovičovi. Pôvodné stavby nesú už znak času. Upravená časť slúži v súčasnosti ako *rímsko-katolícky kostol*. Ostatná ešte jestvujúca časť sa využíva ako hospodárska budova.

V časti majera, pôvodne založenom Blaškovičom, bola vystavaná *kaplnka*. Pôvodne slúžila ako krypta. Dal ju postaviť Blaškovic okolo r. 1870. On sám bol do nej neskôr pochovaný. Pred kaplnkou je murovaný kríž, ktorý bol vystavaný vtedy, keď aj samotná kaplnka. Kaplnka bola renovovaná v r. 1966/67. V areáli je vystavaná „jaskyňa“.

Druhá **kaplnka**, pre ktorú vymerali pozemok ešte v r. 1848 z majetku Brakovského bola vystavaná až v r. 1903 pri ceste do miestneho cintorína. Je to kaplnka, ktorú vystavali občania evanjelického náboženstva.

Nový cintorín je umiestnený severne od dediny pod Dačovskými vinicami asi 400 m od hlavnej cesty. Ešte v súčasnosti sa traduje rozdelenie cintorína na katolícky a evanjelický. Pôvodný tzv. **starý cintorín** bol umiestnený asi 200 m severovýchodne od súčasného cintorína po pravej strane cesty do Doliny. Pochovávať sa do neho prestalo asi okolo r. 1800.

Ludová kultúra a tradície

Cirkevné spoločenstvá

Podľa oficiálnych údajov sa ku katolíckej cirkvi hlási 350 občanov t.j. 92,59% obyvateľstva, k evanjelickej cirkvi augsburgského vyznania 27 občanov t.j. 7,14% obyvateľstva a k evanjel. cirkvi metod. 1 občan, teda 0,26% obyvateľstva. Rímskokatolícka obec patrí pod správu farského úradu v Neninciach. Evanjelici patria do cirkevného zboru s farským úradom v Príbelciach.

Spolkový a kultúrny život obce

Divadlá

Hlboké korene v obci má ochotnícke divadlo. Občania si nacvičili početné divadelné hry v slovenskom i v maďarskom jazyku, napr. „Ženský zákon“, „Čertov mlyn“, „Jegygyűrő“.

Agačinka

Agačinka je krstné meno folklórneho súboru s priezviskom Bátorovská. Počiatky vzniku súboru súvisia s aktivitou žien v dedinskej organizácii Zväzu žien. Už v r. 1974 bola Agačinka najsilnejšou organizáciou na úseku kultúry v obci. Vedúcou resp. duchom folklórnych skupín je p. E. Ďurkovičová. Medzi početnými vystúpeniami sa evidujú nasledovné:

Rok 1995:

- Dni národnej kultúry v Krupine
- Vzájomná výmena kultúrnych programov Bátorová v Litave, Litava v Bátorovej

Rok 1996:

- Koliesko 96 Kokava nad Rimavicou,
- Hontianska paráda Hrušov
- Slovensko-maďarský folklórny festival v Magyarnándore
- Veľká Čalomija - Dni Csemadoku

Rok 1997:

- Hontianska paráda Hrušov
- Celovečerný kultúrny program v Bátorovej
- Malá Čalomija na pozvanie starostu obce

Rok 2001:

- Gaštanové slávnosti v Modrom Kameni
- Večerný program „Z hontianskych viníc, pivníc a sadov“

Rok 2002:

- Obecné slávnosti v Čebovciach
- Obecné slávnosti v Želovciach, v Malej Čalomiji
- Slávnosti venované pamiatke Daniela Lehotského, pedagóga, evanjelického kňaza
- Hontianska paráda, Hrušov.

Medzi inými mohli vidieť prívrženci tohto druhu umenia – „Páračky na Ondreja“, „Bátorovská svadba“, Vianoce, a pod. V roku 2022 skupina plánuje vydanie CD na zachovanie a obnovenie tradícií v obci.

Beatová skupina

Vznikla v auguste 1971 a dali jej názov SZIVÁRVÁNY /DÚHA/, jej osvetová činnosť bola známa na širokom okolí.

(Ľudový odev – kroje, starodávna zabijačka, každoročná hostina, kalendárne zvyky – vianočné zvyky, Nový rok, Fašiangy, stavenie májov, Veľká noc.). Skupina v súčasnosti už nefunguje.

Každoročne sa v obci usporadúvajú slávnosti na počesť „Dňa obce“, spojené s Dňom detí a športovým dňom.

Na začiatku roka sa koná Karneval pre deti a Vyhodnotenie vinohradníka roka.

Na konci roka sa koná Mikulášsky večierok, verejná schôdza a odovzdávajú sa balíčky pre dôchodcov.

Športová činnosť

Hrdosť a patriotizmus Bátorovčanov k Bátorovej bol vždy spojený s futbalom. Počiatky futbalu v Bátorovej siahajú pred druhú svetovú vojnu. Badateľne sa však futbal ujímal okolo r. 1948. Dodnes v obci funguje TJ INTER Bátorová, založený v r. 1969. V r. 2003 bolo založené detské mužstvo, s počtom detí 13. Funguje aj dospelácky tím: 15 dospelých.

Spoločný obecný úrad

V rámci medziobecnej spolupráce v Slovenskej republike sa obec Bátorová združila s ďalšími obcami regiónu Stredného Poiplia (Nenince, Čebovce, Kosihovce, Opatovská Nová Ves, Opava, Seľany) v záujme kvalitného, racionálneho a efektívneho zabezpečovania výkonu prenesených úloh štátneho sektoru na samosprávu v samosprávnych funkciách, v oblasti vodného hospodárstva, ochrany prírody, telesnej kultúry, zdravotnej starostlivosti, pozemných komunikácií, územného plánovania a stavebného poriadku, regionálneho rozvoja a cestovného ruchu a školstva.

Sídlom spoločného obecného úradu je obec Čebovce. Štatutárnym orgánom v pracovno-právnych vzťahoch zamestnancov spoločného obecného úradu a v majetko-právnych veciach, týkajúcich sa len spoločného obecného úradu, je starosta obce Čebovce.

10 PRÍSTUP LEADER

Os vychádza z európskej iniciatívy Leader. Akronym LEADER znamená Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale (spájanie aktivít, ktoré podporujú hospodársky rozvoj vidieka).

Cieľom je zlepšenie kvality života vo vidieckych oblastiach a zlepšenie ekonomickej príležitosti a sociálnych podmienok vidieckeho obyvateľstva. Tento cieľ sa v podmienkach Slovenskej republiky bude napĺňať prostredníctvom realizácie integrovaných stratégií rozvoja územia, v rámci ktorých sa budú realizovať projekty jednotlivých žiadateľov. Integrovanú stratégiu rozvoja územia pre určité územie vypracuje miestna akčná skupina (MAS), prostredníctvom ktorej sú do praxe zavádzané princípy prístupu Leader.

Cieľom prístupu Leader je podporovať obyvateľov vidieckych oblastí, aby na základe vzájomnej spolupráce na báze partnerstva prekonali nové problémy, ktorým vidiecke oblasti čelia, aby sa zamysleli nad dlhodobým potenciálom svojich oblastí a implementovali spoločne vytvorené integrované, vysoko kvalitné a originálne stratégie trvalo udržateľného rozvoja svojho územia.

Priorita - zlepšovanie manažmentu a riadenia a mobilizácia rozvojového potenciálu vo vidieckych oblastiach.

V programovom období 2007 - 2013 bola obec členom MAS Partnerstva Krtíškeho Poiplia. V roku 2014 sa členovia MAS Partnerstva Krtíškeho Poiplia rozhodli, že založia 2 nové občianske združenia. Celý proces bol ukončený registráciou Občianskeho združenia Ipeľská kotlina - Novohrad dňa 27.03.2015. Od tej doby patrí do občianskeho združenia IKN, ktorý sa uchádza o štatút MAS.

Pri spracovaní novej stratégie CLLD pre OZ IKN boli využívané postupy a metódy interaktívneho plánovania, ktoré sa vyznačujú aktívnym zapojením verejnosti do všetkých etáp prípravy a spracovania, najmä však týchto etáp: SWOT analýza územia, Vízia rozvoja územia, Problémová analýza a stanovenie rozvojových priorít, Strategická časť (strategický cieľ, strategické priority, špecifické ciele, opatrenia, aktivity), Akčný plán, Finančný plán a Implementačný rámec. Etapy spracovania auditu a monitorovacieho a hodnotiaceho rámca boli vo väčšej miere úlohou vonkajších expertov. Stretnutia k tvorbe stratégie CLLD sa konali počas rokov 2014 a 2015. Celkom bolo realizovaných 8 stretnutí priamo v území s celkovým počtom účastníkov 141 osôb.

Na území momentálne fungujú 2 miestne akčné skupiny, MAS Hontianske Poiplie a MAS Ipeľská kotlina - Novohrad. Obec Bátorová je členom MAS Ipeľskej kotliny Novohrad.

MAS IKN aktívne funguje od 1.2.2018. Obec Bátorová plánuje podať projekty na výzvy MAS IKN. Plánovaný je projekt na "Rekonštrukciu detského ihriska". Bol podaný projekt na "Rekonštrukciu ulice k cintorínu", ktorý bol neúspešný. Ďalej obec plánuje projekt "Modernizácia a zveľadenie dvora obecného úradu",

Územie Občianskeho združenia tvoria 2 mikroregióny (mikroregión Údolie Čebovského potoka, mikroregión Ipeľská dolina), ktoré sú súčasťou okresu Veľký Krtíš, kde zaberajú jeho celú juhozápadnú časť.

- zdravotníckej starostlivosti
- bezpečnosti a ochrany.

V r. 2002 sa na základe dlhoročnej spolupráce uzavrela partnerská zmluva medzi Čebovským mikroregiónom a maďarským mikroregiónom Vnútný Cserhát (pôvodný názov „Belső Cserhát“), do ktorého spadá okolie Balašských Ďarmôt.

Cieľom oboch mikroregiónov je sústrediť sa na cezhraničný spoločný rozvoj a na vytváranie a realizáciu spoločných plánov, čím sa majú uspokojiť potreby cieľových skupín. Zároveň sa získajú nové kontakty a možnosti, ale predovšetkým skúsenosti do budúcnosti s využívaním integračných možností v spolupráci s EÚ.

Dňa 26.9.2003 sa uskutočnilo v obci Terany v Maďarskej republike slávnostné podpísanie dohody o spolupráci medzi slovenským mikroregiónom “Údolie Čebovského potoka” a maďarským mikroregiónom “Belső Cserhát” so sídlom predstavenstva v obci Herencsény.

Zastupiteľstvá oboch strán sa dohodli na vzájomnej spolupráci, napomáhajúcej rozvoju príslušných regiónov najmä ohľadne možností, ktoré ponúka vstup dotyčných krajín do EÚ.

Ide najmä o starostlivosť a upevňovanie vzájomných družobných vzťahov v oblasti sociálnej, hospodárskej, vzdelávacej, kultúrnej a športovej. V oblasti školstva sa partnerskými mikroregiónmi zabezpečuje vzájomné vyučovanie národnostných jazykov a vzájomné dodávanie učebných pomôcok a materiálov.

Oficiálnymi zástupcami vedenia príslušných mikroregiónov sú predsedovia správnych rád príslušných mikroregiónov. Mikroregión “Údolie Čebovského potoka” vstúpil pri tejto príležitosti do maďarského grantového programu “Leader”, ktorý sa zameriava na spoločné aktivity ohľadne hospodárskeho rozvoja vidieka.

Publikácie o obci Bátorová:

- Súpis pamiatok na Slovensku. 1. zv., Bratislava, 1967.
- Michalová J.-Michal P. – Geografia okresu Veľký Krtíš,
- Bakács István, Hontvármegye Mohács elött, Budapest, 1971
- Magyarország vármegyei és városai. Hontvármegye. Budapest, 1911
- Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, 1. zv., Vyd. VEDA, Bratislava, 1977
- Mgr. Mária Vršková – Mgr. Pavel Vrško, Bátorová, Kroky k dnešku, Bátorová 1999.
- O obci sa zachovala bohatá fotodokumentácia – Fotoalbum obce Bátorová, zbierka fotografií OcÚ v Bátorovej, súkromná zbierka zostavovateľov.
- Dodnes sa vedie kronika obce Bátorová

11 SWOT ANALÝZA

Nasledujúci prehľad prináša zhrnutie SWOT analýzy:

S – strenghts (silné stránky)

W – weaknesses (slabé stránky)

O – opportunities (príležitosti)

T – threats (ohrozenia)

Z analýzy rozvojového hospodárskeho potenciálu, ľudských zdrojov a ekonomiky obce je vypracovaná SWOT analýza:

a). Ľudské zdroje, ekonomika, doprava, infraštruktúra a telekomunikácie

b). životné prostredie, poľnohospodárstvo a cestovný ruch.

Východiskom pre SWOT analýzu sú výsledky realizovaného auditu zdrojov. Jej cieľom je zovšeobecnenie, zhrnutie a usporiadanie týchto výsledkov podľa silných a slabých stránok doterajšieho vývoja a podľa príležitosti a ohrození ďalšieho vývoja.

Ľudské zdroje

<u>Silné stránky</u>	<u>Slabé stránky</u>
<ul style="list-style-type: none">✓ Dostatok voľnej pracovnej sily✓ Dobrá vzdelanostná úroveň ekonomicky aktívneho obyvateľstva✓ Vysoká ponuka pomerne lacnej pracovnej sily prevažne v robotníckych profesiách✓ Relatívne vysoký podiel stredoškolsky vzdelanej pracovnej sily✓ Pomerne rozvinutá sieť sociálnych a kultúrnych služieb✓ Rozvíjajúca sa cezhraničná spolupráca (Maďarsko - Slovensko)	<ul style="list-style-type: none">✓ Nízka vzdelanostná úroveň nezamestnaných✓ Nízka vzdelanostná úroveň obyvateľstva predovšetkým s vysokoškolským vzdelaním✓ Nízka úroveň priemerných miezd vo všetkých odvetviach✓ Nepriaznivý demografický vývin – stagnácia obyvateľstva✓ Slabé prepojenie systému vzdelávania s potrebami praxe✓ Vysoká miera nezamestnanosti (30%-ná), a dlhodobej nezamestnanosti✓ Nedostatok príležitostí na celoživotné vzdelávanie podľa trendov rozvoja✓ Nerovnosť príležitostí pohlaví✓ Malá podpora rozvoja živnostníctva a remeselných výrobov zo strany štátu✓ Nízka životná úroveň v dôsledku slabej kúpyschopnosti obyvateľstva
<u>Príležitosti</u>	<u>Ohrozenia</u>
	<ul style="list-style-type: none">✓ Odliv kvalifikovaných pracovníkov

<ul style="list-style-type: none">✓ Predvstupové fondy EÚ a štrukturálne fondy EÚ✓ Vytvorenie podmienok pre zvýšenie mobility pracovných síl✓ Využitie moderných informačných technológií pri budovaní informačnej spoločnosti technológií	<ul style="list-style-type: none">✓ Nízka pripravenosť miestnych štruktúr na čerpanie Eurofondov✓ Zvyšujúci sa podiel obyvateľov s nízkou kvalifikáciou✓ Informačná izolovanosť územia – absencia internetizácie obecnej knižnice
<ul style="list-style-type: none">✓ Rozvoj kultúrnych aktivít obyvateľstva a s tým spojená prevencia drogových závislostí a kriminality✓ Starostlivosť o marginalizované skupiny obyvateľstva ✓ Bohaté kultúrne tradície obce – spätosť obce s významnými predstaviteľmi kultúrneho a spoločenského života✓ Aktivita a záujem mladých ľudí o kultúrne a športové aktivity	<ul style="list-style-type: none">✓ Rozvoj tzv. „masovej“ a komerčnej kultúry a z toho vyplývajúci pokles vlastných aktivít, zníženie kvality kultúrnej produkcie✓ Demografický vývoj – starnutie obyvateľstva✓ Smerovanie zahraničných investícií do oblastí s nižšou nezamestnanosťou, lepšou dopravnou dostupnosťou a kvalitnejšími ľudskými zdrojmi✓ Nedostatok financií pre údržbu a starostlivosť o pamiatky (pre obecné múzeum a pod.)✓ Nedostatok vhodných priestorov pre voľnočasové aktivity detí a mládeže – absencia posilňovne

Ekonomický rozvoj

<u>Silné stránky</u>	<u>Slabé stránky</u>
<ul style="list-style-type: none">✓ Dostatok pracovnej sily✓ Vhodné prírodné, klimatické a kultúrne podmienky pre rozvoj cestovného ruchu✓ Vhodné podmienky pre vidiecku turistiku✓ Priemerne vysoké percentuálne zastúpenie podnikateľských subjektov na danom území	<ul style="list-style-type: none">✓ Nedostatočne rozvinuté možnosti pre cestovný ruch✓ Nedostatočne rozvinutá hospodárska základňa podnikateľskej aktivity, zlá ekonomická situácia malých a stredných podnikateľov, ich nedostatočná podpora (financovanie, daňová problematika, informatika), nízka účasť zahraničného kapitálu
<u>Príležitosti</u>	<u>Ohrozenia</u>
<ul style="list-style-type: none">✓ Obec Bátorová leží v blízkosti hraničného priechodu do Maďarskej republiky – z toho plynúce príležitosti pre rozvoj cestovného ruchu a	<ul style="list-style-type: none">✓ Nedostatočný záujem zahraničných investorov o dané územie✓ Technologické a poznatkové

podnikateľských aktivít, resp. investícií cezhraničného charakteru ✓ Cieľavedomé využitie potenciálu informačnej a komunikačnej techniky	zaostávanie
✓ Možnosť efektívneho využitia nevyužitých priestorov v obci ✓ Vytváranie priaznivejších podmienok pre podnikanie ✓ Podpora živnostenského, remeselného podnikania a samozamestnania ✓ Rozvoj podnikateľských aktivít s vysokým stupňom pridanej hodnoty ✓ Trvalý rast konkurencieschopnosti prostredníctvom zabezpečenia kvality výroby a riadenia v malom a strednom podnikaní ✓ Využitie domácej a zahraničnej pomoci v oblastiach – finančnej, poradenstva, vzdelávania, informácií a inštitucionálnej	✓ Nenahraditeľná strata kultúrnych pamiatok ✓ Nedostupnosť finančných zdrojov pre reštrukturalizáciu hospodárskej sféry

Doprava

<u>Silné stránky</u>	<u>Slabé stránky</u>
	✓ Nedostatočné prepojenie v dopravnej infraštruktúre ✓ Nevyhovujúci technický stav a stavebný stav dopravnej infraštruktúry (cesty) ✓ Úpadok kvality a kvantity verejnej dopravy ✓ Vysoká miera zaťaženia miestnej dopravnej infraštruktúry
<u>Príležitosti</u>	<u>Ohrozenia</u>
✓ Finančné prostriedky EÚ na zabezpečenie cieľov štrukturálnej politiky ✓ Možnosť dobudovania základných	✓ Izolácia územia v rámci Banskobystrického kraja v dôsledku situovania hlavných dopravných koridorov mimo územia kraja bez ich adekvátneho sprístupnenia dostatočne kapacitnou cestnou infraštruktúrou ✓ Absencia železničnej siete okresu V.

dopravných systémov ✓ Rozvoj kvalitných telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí	Krtíš ✓ Nedostatočné zdroje financovania rozvoja cestnej dopravy ✓ Negatívne dôsledky cestnej dopravy na životné prostredie
	✓ Vysoká miera zaťaženia miestnej dopravnej infraštruktúry

Životné prostredie

<u>Silné stránky</u>	<u>Slabé stránky</u>
✓ Krajinársky a prírodne hodnotné územie (bažantnica Karikáš, vodná nádrž Nenince) ✓ Jedinečnosť a bohatstvo kultúrnych pamiatok ✓ Bohatá kultúrna diverzita a ľudové tradície ✓ Množstvo zachovalých kultúrnych a historických pamiatok	✓ Nedostatočné environmentálne povedomie občanov a neexistujúca efektívna podpora environmentálnej výchovy ✓ Nepriaznivá premena poľnohospodárskej krajiny ✓ Zastaralá rozvodná sieť pitnej vody ✓ Existencia divokých skládok ✓ Pomalé zavádzanie separovaného zberu odpadu ✓ Nízka účinnosť niektorých prevádzkovaných čistiarní odpadových vôd ✓ Nedocenenie a nepochopenie významu kultúrnych pamiatok pri revitalizácii kultúrnych hodnôt krajiny
<u>Príležitosti</u>	<u>Ohrozenia</u>
✓ Klesajúca tendencia znečistenia jednotlivých zložiek životného prostredia ✓ Zvyšovanie úrovne environmentálneho povedomia ✓ Presadzovanie iniciatív na minimalizáciu tvorby odpadov a ich zhodnocovanie	✓ Neuspokojivá úroveň znečisťovania odpadových vôd a nízka miera pripojenia miestneho obyvateľstva na kanalizačnú sieť ✓ Nedokončená technická a biologická rekultivácia starých environmentálnych záťaží ✓ Ústup tradičných foriem hospodárenia šetrných k životnému prostrediu ✓ Zvyšovanie ekologického zaťaženia územia

Poľnohospodárstvo, vidiecky rozvoj, lesníctvo a rybárstvo

<u>Silné stránky</u>	<u>Slabé stránky</u>
<ul style="list-style-type: none">✓ Dobrá bonita pôdy a vhodné klimatické podmienky pre pestovanie kultúrnych plodín✓ Existujúca tradícia v pestovaní špeciálnych plodín (ovocie, zelenina,)✓ Kvalifikovaná pracovná sila✓ Voľná pracovná sila✓ Dlhodobá tradícia lesníctva – blízkosť bažantnice Karikáš✓ Inštitucionálne zabezpečenie poľovníctva – Poľovnícky zväz✓ Odborný potenciál lesníkov, poľovníkov, zamestnancov v drevospracujúcom priemysle✓ Hojné zastúpenie jednotlivých druhov zveri s trofejovou hodnotou vrátane rôznych druhov rýb vo vodnej nádrži Nenince✓ Kultúrny, prírodný a ľudský potenciál pre rozvoj vidieckej turistiky✓ Atraktívna vidiecka krajina a dobré podmienky pre rozvoj cestovného ruchu	<ul style="list-style-type: none">✓ Vysoký podiel poľnohospodárskej pôdy – SRD Nenince✓ Zuzujúca sa štruktúra poľnohospodárskej výroby v poľnohospodársky znevýhodnených oblastiach a to z hľadiska environmentálneho aj ekonomického✓ Dlhodobá ekonomická nestabilita veľkej časti poľnohospodárskych podnikov✓ Nízka konkurencieschopnosť v dôsledku nízkej produktivity a nerozvinutej trhovej infraštruktúry✓ Nedostatočná kooperácia poľnohospodárov najmä pri odbyte výrobkov✓ Roztrieštenosť pozemkového vlastníctva a nedostatočne rozvinutý trh s pôdou✓ Nevyhovujúci stav kultúrnych pamiatok✓ Nedostatok zdrojov pre vidiek✓ Pretrvávajúca informačná bariéra✓ Absencia kvalitnej infraštruktúry a služieb✓ Vysoký podiel opotrebovanej a zastaralej techniky pre práce v lesoch✓ Nedostatočná prístupnosť lesov cestnou sieťou✓ Nedostatočné využívanie produkčných zdrojov lesa na získavanie finančných prostriedkov
<u>Príležitosti</u>	<u>Ohrozenia</u>
<ul style="list-style-type: none">✓ Možnosť využitia existujúceho prírodného potenciálu pri pestovaní intenzívnych plodín (ovocných sádov, vinohradov, zelenina)	<ul style="list-style-type: none">✓ Pokračujúci pokles zamestnancov v poľnohospodárstve a s tým súvisiace problémy spojené s údržbou krajiny, krajínou tvorbou a ochranou životného prostredia

<ul style="list-style-type: none">✓ Zmena koncepcie poľnohospodárstva a podporných mechanizmov v nadväznosti na harmonizáciu s politikami EÚ (štrukturálna politika)✓ Podpora rodinného a individuálneho podnikania✓ Zvyšovanie participácie verejnosti na vidieckom rozvoji✓ Využitie existujúceho bytového fondu✓ Zvyšovanie príťažlivosti vidieka✓ Oživenie ľudovej a umeleckej výroby, tradícií a podujatí✓ Zvyšujúci záujem o vidiecky turizmus✓ Skvalitnenie marketingu✓ Dobudovanie technickej infraštruktúry na vidieku	<ul style="list-style-type: none">✓ Nedostatočný vstup investorov do zaostávajúcich vidieckych oblastí✓ Hrozba zániku tradičnej výroby a zručnosti✓ Neukončený proces transformácie vlastníckych vzťahov✓ Globálne zmeny atmosféry a ich negatívny vplyv na stabilitu lesných ekosystémov✓ Pretrvávajúce znečisťovanie ovzdušia – negatívny dopad na zdravotný stav lesov
---	---

Zdroj: Sociálno-ekonomická analýza Banskobystrického samosprávneho kraja, 2016

12 ANALÝZA PROBLÉMOV

Hlavné príčiny regionálnych disparít sú v predovšetkým v realizácii postupných krokov ekonomickej reformy (liberalizácia cien, konverzia a následný rozpad trhov, odbytové ťažkosti), ktoré pôsobia s rôznou intenzitou na ekonomiku regiónov SR. Dopad pôsobenia postupných krokov ekonomickej reformy mal vplyv na štruktúru ekonomiky regiónov.

Disparity a faktory rozvoja ovplyvňujúce úroveň udržateľnej celkovej konvergenie SR k EU v programovacom období 2021 – 2027:

Kľúčové disparity regiónu:

- vyššia dynamika rastu ponuky práce
- prírastok ekonomicky aktívneho obyvateľstva sa premieta do nárastu nezamestnanosti
- nízky stupeň územnej mobility pracovnej sily
- nízky stupeň kvalifikačnej mobility pracovnej sily
- nízky stupeň využitia atypických flexibilných foriem zamestnania
- vysoký podiel pracujúcich s nižším stredným vzdelaním (vyučení)
- nízky podiel pracujúcich s vysokoškolským vzdelaním
- nedostatočná previazanosť medzi vzdelávacou sústavou a trhom práce
- nedostatočná spolupráca medzi partnermi v oblasti určovania obsahu a rozsahu odborného vzdelávania a prípravy
- nedostatočné uplatňovanie nástrojov aktívnej politiky trhu práce

Hlavné faktory rozvoja:

- zvýšenie miery zamestnanosti
- zvýšenie kvalifikačnej úrovne pracovnej sily
- zvýšenie ponuky práce
- zvýšenie mobility práce
- zvýšenie flexibility miezd
- rozvoj odborného vzdelávania v súlade s princípmi európskeho trhu práce
- rastúci podiel pracujúcich s úplným stredným odborným vzdelaním
- decentralizácia verejnej správy, vrátane služieb zamestnanosti.

Oblasť Stredného Poiplia je trvale poznačená nepriaznivou demografickou štruktúrou, prudkým nárastom agrárnej a lesnej nezamestnanosti (rozpad bývalého JRD Slovenské Ďarmoty), zníženou tvorbou nových pracovných miest, reálnych príjmov, nedostatočne rozvinutými možnosťami prístupu k novým technológiám (internet, pokrytie TV signálom a telefónnymi sieťami, chýbajúce informačné a poradenské centrá), nedostatočnou dopravnou dostupnosťou, neefektívnou komunikáciou a koordináciou aktivít bez aktívneho zapájania občanov vidieka.

Na základe uvedených nedostatkov je preto potrebné urýchlene vyriešiť a skvalitniť rozvoj vidieckeho priestoru a s využitím jeho dostupného potenciálu (prírodný, kultúrny, ekonomický, sociálny...) vytvoriť jeden prosperujúci, atraktívny, kultúrny, integrovaný,

podporovaný funkčnou infraštruktúrou a dostupnou občianskou vybavenosťou, harmonický celok.

13 ROZVOJOVÁ STRATÉGIA

VÍZIA OBCE na roky 2021 - 2027

Obec Bátorová bude hospodársky prosperujúcim a atraktívnym územím s kompletnou technickou a sociálnou infraštruktúrou, kvalitnými podmienkami pre bývanie a širokou škálou možností kultúrneho, spoločenského a športového vyžitia. Bude územím s vybudovanou materiálo – technickou základňou pre potreby vidieckeho cestovného ruchu, ako aj so širokými možnosťami doplnkových aktivít cestovného ruchu.

V obci sa majú realizovať nasledovné zámery:

- vytvorenie športovo -oddychovej zóny v obci,
- vybudovanie amfiteátra,
- vybudovanie rekreačno-oddychovej zóny na území nad budovou OcÚ – vytvoriť nové oplotenie, zriadiť detské ihrisko – preliezačky, pieskovisko, volejbalové a basketbalové ihrisko
- dobudovať klub mládeže v budove OcÚ
- zriadiť dom dôchodcov – TV, knihy a iné zariadenie do miestnosti
- vybudovať nájomné byty – nad OcÚ zo štátnych zdrojov
- zaviesť internet v obecnej knižnici a sprístupniť ho pre verejnosť
- vybudovanie chodníkov popri hlavnej ceste v obci.
- zrekonštruovať obecné chodníky po hlavnej ceste a vedľajších uličkách po dĺžke 5 km.

IDENTIFIKÁCIA CIEĽOV A POPIS ROZVOJOVEJ STRATÉGIE

STRATEGICKÝ CIEĽ					
<i>Strategickým cieľom je zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj a zvýšiť konkurencieschopnosť obce prostredníctvom zlepšenia ekonomických a sociálnych podmienok obyvateľstva, zvýšením atraktivity obce a ochranou životného prostredia.</i>					
PRIORITY					
↓	↓	↓	↓	↓	↓
1.budovanie a rekonštrukcia technickej infraštruktúry	2.rozvoj ľudských zdrojov	3.sociálno-ekonomický rozvoj	4.ochrana a tvorba životného prostredia	5. rozvoj turizmu a cestovného ruchu	6.podpora propagácie a informovanosti obce

14 IMPLEMENTAČNÝ RÁMEC CIEĽOV A OPATRENÍ

OPATRENIA A AKTIVITY

STROM PRIORÍT A PLÁNOVANÝCH AKTIVÍT OBCE

PRIORITA Č. 1. - BUDOVANIE A REKONŠTRUKCIA TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

1.1 Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry

- Rekonštrukcia a vybudovanie spevnených plôch, oplotenia v cintoríne
- Rekonštrukcia domu smútku
- Vybudovanie tržnice
- Vybudovanie požiarnej zbrojnice

1.2 Budovanie a rozvoj kultúrno-spoločenskej infraštruktúry

- Zariadenie ľudového domu (skanzen), múzea
- vytvorenie športovo - oddychového areálu
- Vybudovanie klubu dôchodcov
- Modernizácia, rekonštrukcia kultúrneho domu
- Vybudovanie amfiteátra

1.3 Budovanie a rozvoj verejnej infraštruktúry

- Technická príprava a vybudovanie kanalizačnej siete
- Technická príprava a vybudovanie ČOV

1.4 Budovanie a modernizácia obecnej infraštruktúry

- Rekonštrukcia autobusovej zastávky
- Vybudovanie multifunkčného ihriska a detského ihriska
- Vybudovanie a rekonštrukcia miestnych chodníkov
- Obnova miestnej komunikácie
- Výstavba odvodňovacích kanálov
- Rekonštrukcia verejného osvetlenia
- Rekonštrukcia miestneho rozhlasu
- Budovanie, modernizácia, rekonštrukcia obecných budov (obecný úrad, kultúrny dom, knižnica, atď.)
- Úprava, vybudovanie bezpečnostného kamerového systému/protipožiarne zariadenie

PRIORITA Č. 2. - ROZVOJ ĽUDSKÝCH ZDROJOV

2.1 Zvýšenie vzdelanostnej úrovne a zamestnanosti obce

- Realizácia projektov aktivizácie
- Realizácia projektov zamestnanosti
- Realizácia rekvalifikačných kurzov
- Prevádzkovanie prepravnej služby (nákup auta, vytvorenie pracovných miest)
- Udržanie predškolskej výchovy

2.2 Rozvoj kultúrno-spoločenského života obyvateľov

- Rozvoj partnerstiev obcí (EGTC – cezhraničná spolupráca, EA CEA – Program Európa pre občanov)
- Realizácia kultúrno-spoločenských aktivít a športových podujatí
- Vytvorenie oddychových plôch, miestneho parku a pod.
- Vytvorenie a podpora kultúrno-vzdelávacieho sociálneho centra v obci

PRIORITA Č. 3. – 3.SOCIÁLNO-EKONOMICKÝ ROZVOJ

3.1 Podpora a rozvoj sociálnych služieb

- Zavedenie a rozvoj systému sociálnej starostlivosti – opatrovateľská služba
- Realizácia terénnej sociálnej práce
- Podpora programov sociálnej starostlivosti o starých, nevládných občanov

3.2 Podpora a rozvoj podnikania v obci

- Realizácia projektov spolupráce s podnikateľmi (LEADER – MAS)
- Tvorba prostredia pre podnikateľov a investorov
- Podpora a rozvoj programov pre rozvoj podnikania
- Využívanie obnoviteľných zdrojov energie
- Podpora mladých farmárov (MAS)

PRIORITA Č. 4. - OCHRANA A TVORBA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

4.1 Podpora a ochrana životného prostredia

- Odstraňovanie nelegálnych skládok odpadu
- Protipovodňové opatrenia
- Vybudovanie a vybavenie zberného dvora
- Vybudovanie skládky biologicky rozložiteľného odpadu – kompostovisko

4.2 Rozvoj a budovanie životného prostredia v obci

- Realizácia ďalších programov ochrany životného prostredia
- Výsadba verejnej zelene – zelená infraštruktúra
- Vytvorenie podmienok a programy a programu ekoturizmu

PRIORITA Č.5 - ROZVOJ TURIZMU A CESTOVNÉHO RUCHU

5.1 Budovanie turistickej infraštruktúry

- Výstavba vyhliadkovej veže
- Vytvorenie náučného chodníka a oddychovými zónami, altánkom, preliezky pre deti
- Vybudovanie cyklotrás

5.2 Rozvoj služieb v oblasti turizmu a cestovného ruchu

- Vytvorenie "Vinnej cesty v obci" - obnovenie cesty k pivniciam, zviditeľnenie pivníc.
- Podpora a rozvoj vidieckeho turizmu, agroturistiky (podpora turistických zariadení)
- Skvalitnenie ubytovacích zariadení a služieb

PRIORITA Č.6 - PODPORA PROPAGÁCIE A INFORMOVANOSTI OBCE

6.1 Tvorba propagácie, zvýšenie informovanosti obyvateľov, efektívna informovanosť pre návštevníkov obce

- Modernizácia, skvalitnenie poskytovania informácií na verejných tabuliach
- Vytvorenie informačných tabúl, propagačných materiálov (viacjazyčné) pre obyvateľov a návštevníkov obce
- Tvorba a vydanie monografie obce
- vydanie CD folklórnej skupiny Agačinka.

OPIS ROZVOJOVEJ STRATÉGIE

Opis rozvojovej stratégie vychádza zo strategických prístupov predstaviteľov obce k rozvoju obce a udáva náčrt spôsobu realizácie globálneho cieľa. Venuje pozornosť nadväznostiam strategických cieľov na programové dokumenty na úrovni samosprávneho kraja a na príslušné strategické a programové dokumenty na národnej úrovni a ich súladu s politikami, ktoré sa týkajú rozvoja obce.

Medzi záujmy obce patri zlepšenie kvality života svojich občanov, budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry, zvyšovať rozmanitosť krajiny, ako aj kultúrneho dedičstva z hľadiska TUR vidieka, prezentácia obce z hľadiska rozvoja oblasti cestovného ruchu a agroturizmu. Obec si stanovila konkrétne aktivity - akčný plán, ktoré predstavuje súbor konkrétnych aktivít smerujúcich k naplneniu nosnej vízie a rozvojových cieľov obce.

Dôležitou súčasťou implementačnej časti je **akčný plán**. Je to krátkodobý plán, ktorý definuje prvé kroky pri plnení PRO obce s ohľadom na jej momentálne finančne, personálne a technické kapacity a naliehavosť navrhnutých aktivít. Ide preto o akýsi doplnok k PRO, ktorý je vhodný podľa potreby obce každoročne aktualizovať. Jeho plnenie bude zabezpečovať stanovená Komisia pre PRO s vytvorenou pracovnou skupinou.

15 AKČNÝ PLÁN 2021 - 2027

Akčný plán je podkladom k územnému priemetu jednotlivých konkrétnych projektových zámerov. Je to časť realizačná, ktorá pretvorí ciele a opatrenia na konkrétne výstupy investičného a neinvestičného charakteru.

Akčný plán obce Bátorová 2021 - 2027 - vid'. príloha č.1.

16 ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE

Po schválení PRO nastáva vlastná realizácia PRO, jeho opatrení a úloh. Realizácia aktivít uvedených v akčnom pláne predpokladá určité finančné, inštitucionálne a organizačne zabezpečenie.

PRO je potrebné podrobiť každoročnému posúdeniu na verejnej schôdze zastupiteľstva obce a tak aktualizovať plán aktivít na nasledujúci rok. Program rozvoja obce je živý dokument, ktorý je potrebné upravovať, aktualizovať podľa potrieb či možností.

Na základe poznatkov o efektívnosti a účinnosti vynaložených nákladov sa budú iniciovať inovačne zlepšenia v rámci stanovovania cieľov v obci. Informácie o účinnosti a efektívnosti vynakladaných prostriedkov sú nenahraditeľným zdrojom permanentného rozširovania poznatkov v oblasti podpory rozvoja obce.

Finančne vyčíslenie jednotlivých projektov sa v PRO uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu (v akčnom pláne). Tie sú stanovené **odhadom**, konečne rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov, projektových dokumentácií, cenových ponúk. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektmi.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PRO sú:

- vlastne zdroje – rozpočet obce,
- dotácie VUC
- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,
- dotácie z výt'azku lotérii,
- financie z Národných projektov (UPSVaR),
- štrukturálne fondy,
- nadácie, neinvestične fondy,
- prostriedky Iniciatívy spoločenstva
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry, atď.,

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach. V prípade spoločných zámerov na úrovni mikroregiónu – zdroje mikroregiónu a na úrovni MAS.

Zabezpečenie realizácie a naplnenia PRO bude dosiahnuté koordinovaným a širokospektrálnym pôsobením všetkých zainteresovaných cieľových skupín v obci v kombinácii s využitím schopnosti a skúsenosti všetkých zodpovedných osôb.

Realizácia väčšiny aktivít je v pôsobnosti obce. Nakoľko sú tieto aktivity rozsiahle a náročné, je potrebné určiť konkrétne osoby či komisie v organoch obce, ktoré budú za tieto aktivity riadiť a koordinovať.

17 MONITORING A HODNOTENIE

Monitorovanie plnenia PRO bude stálym a dlhodobým procesom zameraným na sledovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych zmien pomocou vybraných ukazovateľov, cieľom ktorého bude získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení zameraných na zmenu negatívneho vývoja, resp. o potrebe zmeniť ich vyber alebo spôsob realizácie. Stabilizovať zásady procesu monitorovania umožni priebežná i etapovitá kontrola realizácie programu.

Cieľom monitorovania pracovnými skupinami bude zabezpečiť konzistentne a pravidelne informácie o realizovaných a ukončených projektoch. Vhodným spôsobom na realizáciu monitoringu sú ukazovatele úspešnosti, ktoré dávajú jednoznačnú odpoveď na stupeň alebo mieru naplnenia projektu v danom časovom období. Spôsob práce pracovnej skupiny uskutočňujúcej monitorovanie a hodnotenie vyplynie zo samotného charakteru projektu.

ZÁVER

PRO je spracovaný na základe viacerých dokumentov a v súlade s príslušnými zákonnými predpismi. Prvá časť (analytická časť) PRO je zameraná na komplexnú fyzickogeografickú a komplexnú humánogeografickú analýzu, ktorá analyzuje súčasný stav v obci. SWOT analýza popisuje silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia.

Druhá časť – strategická časť predstaví nám rozvojovú stratégiu a víziu obce. Programová časť obsahuje priority, opatrenia a konkrétne plánované aktivity do budúcnosti. Finančná a realizačná časť nám

PRO (PHSR) je dôležitým strategickým, systémovým a koncepcným dokumentom pre zabezpečovanie zásadných aktivít rozvoja v zmysle definovaných cieľov, priorít, opatrení a financovania. Vzhľadom na súčasné postavenie regionálneho rozvoja v rámci Slovenskej republiky, ktorý nevytvára priame nástroje podpory v regiónoch (VUC), je dokument PRO účelovo a explicitne zameraný na ciele a priority rozvoja kraja pod. a Národného Strategického plánu rozvoja vidieka SR so zameraním na roky 2021 - 2027. Sleduje sa tým najmä možnosť využívania nástrojov pomoci EU, to znamená využitie štrukturálnych fondov a kohézneho fondu. Vykonateľnosť PRO bude závislá od mnohých faktorov, predovšetkým od schopnosti zainteresovaných subjektov vypracovávať a predkladať príslušným ústredným riadiacim orgánom a ich sprostredkujúcim implementačným agentúram také projekty, ktoré budú konkurencieschopné.

Veľký význam pre realizovanie jednotlivých opatrení a aktivít definovaných v PRO bude mať úroveň riadenia a koordinácie celého procesu prípravy projektov a ich presadzovania na národnej úrovni. Program je potrebné hodnotiť ako dokument otvorený, ktorý môžu orgány obce priebežne doplňovať a o nové aktivity, respektíve vypúšťať tie opatrenia, ktorých realizácia nie je v možnostiach obce. Nástrojom pre naplnenie úloh vyplývajúcich z Národného plánu regionálneho rozvoja SR je PRO ako základný programovací dokument pre uskutočňovanie regionálnej politiky ako aj základný rámec pre budúce projekty, v oblasti znižovania regionálnych disparít. Program zároveň odráža aj nový spôsob spolupráce s EU založenej na princípoch partnerstva, otvorenosti, subsidiarity a hospodárskej a sociálnej súdržnosti na úseku regionálneho rozvoja.

Hlavnou myšlienkou tohto dokumentu je zlepšovať kvalitu života občanov a sociálnu súdržnosť spoločnosti, najmä vytvoriť podmienky pre ekonomický rozvoj a tvorbu pracovných príležitostí, presadzovať koncept trvalo udržateľného rozvoja.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

- JAROŠ, J. Tectonic styles of the homelands of superficial nappes. Rozpravy ČASV, Řada matematických a přírodních věd, roč. 81, seš. 6, Academia Praha, 1971.
- LUKNIŠ, M. A KOL. Slovensko – Príroda. Vyd. Obzor, Bratislava, 1972.
- DRENKO, J.: Rodným krajom Novohradu. Lučenec, Regionálne kultúrne stredisko 1992., FILOVÁ, B., MJARTAN, J.: Slovensko – Zv. 2. Bratislava, Obzor 1975, Geologická stavba Ipel'skej kotliny a Krupinskej planiny. Bratislava, Veda 1979,
- DUBCOVÁ, A. - CHRASTINA, P. - KRAMÁREKOVÁ, H. 2003. *Vademecum literárnej a vedeckej činnosti geografa*. 3. vyd. Nitra: UKF, 2003. ISBN 80 - 8050 – 273– 0
- HALÁS, M. 2002. *Hranica a prihraničný región v geografickom priestore* (Teoretické aspekty). Geographia Slovaca, 2002
- http://enviroportal.sk/pdf/spravy_zp/kke02s.pdf
- http://enviroportal.sk/pdf/spravy_zp/kke02s.pdf
- http://sk.wikipedia.org/wiki/Kva%C5%A1ov_%28potok%29
- <http://volcanology.eligeos.org/permvolcincwc-5.html>
- <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/kambizem.htm>
- <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/luvizem.htm>
- <http://www.fns.uniba.sk/zp/knihy/index.htm>
- http://www.minerally.sk/files/lok/16_safarka.htm
- http://www.minerally.sk/files/lok/16_safarka.htm
- http://www.sazp.sk/slovak/struktura/copk/chodniky/chkosk3/kapitoly/kap_5.html
- http://www.sopsr.sk/slovkras/index_soubory/Page2395.htm
- Interné materiály obce Olováry.
- Jozef Jakál, Geografický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava, Slovensko KRASOVÉ FORMY A ICH VÁZBA NA VLASTNOSTI RELIÉFU A KLÍMY V ZÁPADNÝCH KARPATOCH
- MÁZOR, M.: Desať rokov budovania Veľkokrtíšskeho okresu. Martin, Osveta 1979,
- MAZÚR, M., LUKNIŠ, M. Regionálne geomorfologické členenie SSR, Geogr. Čas., 30, 2, Bratislava, 1978.
- MICHALOVÁ, J., MICHAL, P.: Geografia okesu Veľký Krtíš. Martin, Osveta 1980,
- Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Národná stratégia ISPA Slovenskej republiky: životné prostredie, Október 2000.
- Národný rozvojový plán.
- Národný strategický referenčný rámec 2007 - 2013
- PAULE, L.: Veľký Krtíš. Martin, Osveta 1985, Svet živočíšnej ríše. Martin, Osveta 1970,
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja.
- Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, REGIONÁLNY ROZVOJ SLOVENSKA VÝCHODISKÁ A SÚČASNÝ STAV, Editori: Mgr. Ľubomír Falňan, CSc., Doc. PhDr. Ján Pašiak, PhD. 2004, 88 s.
- STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATELSTVO. Vlastivedný sborník IV. Bratislava. 1961.
- STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATELSTVO. Vlastivedný sborník XI. Bratislava. 1972.
- THURZOVÁ, L. a kol.: Malý atlas liečivých rastlín. Martin, Osveta 1973, Veľký Krtíš. História a súčasnosť mesta. Veľký Krtíš, Mestský úrad 1997
- UPSVAR. Štatistiky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny 1999 – 2006.
- VEDA. Encyklopédia Slovenska. VI zv. Veda, Bratislava, 1982.
- ZÁKON č. 37/2010 Z. z. KTORÝM SA MENÍ A DOPLŇA ZÁKON č. 575/2007 Z. z. O ORGANIZÁCIU ČINNOSTI VLÁDY A ORGANIZÁCIA ÚSTREDNEJ ŠTÁTNEJ SPRÁVY V ZNENÍ NESKORŠÍCH PREDPISOV. 2014
- ZÁKON č. 539/2008 Z. z. O PODPŮRE REGIONÁLNEHO ROZVOJA. 2014.
- Zákon č. 156/2003 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.
- Zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
- Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 482/2003 Z.z. o štátnej pokladnici.
- Zákon č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.
- Literárno-vlastivedný slovník obcí okresu Veľký Krtíš. PhDr. Anton Hupka, Miestny odbor MS vo Veľkom Krtíši, 1995.
- Magyarország kistérségei. Nógrád megye. Balassagyarmat és térsége. Ceba Kiadó . 1999
- Múltunk emlékei, honismereti – műemlékvédelmi – turisztikai - magazin. 2. évfolyam, 7.

szám, július 2003.

Národný rozvojový plán. Výzva pre Slovensko. Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky. 13. – 14. mája 2003, Banská Bystrica, citigroup, vydané s podporou Citibank (Slovakia) a.s, Bratislava, máj 2003

Novohrad. Regionálna vlastivedná monografia. Príroda. Zostavil Ján Sloboda. Vydavateľstvo Osveta, n.p. Martin, 1985.

- Štatistické informácie KSSÚ SR v Banskej Bystrici
- Sčítanie ľudu, domov a bytov 2001
- Vybrané údaje z mestskej a obecnej štatistiky za mestá a obce okresu v r. 1995
- Analýza sociálno-ekonomického rozvoja okresu V. Krtíš, spracoval Okresný úrad, ORR a IOV, máj 2002
- www.euroregio.sk
- Sociálno-ekonomická analýza Banskobystrického samosprávneho kraja, 2001
- Obce Banskobystrického kraja, Štatistický úrad Slovenskej republiky – Krajská správa v Banskej Bystrici, 2001

PRÍLOHY

PRÍLOHA č.1 – AKČNÝ PLÁN OBCE 2021 - 2027

PRÍLOHA č.2 – Uznesenie (schválenie PRO 2021 - 2027)

Vypracovala
Regionálna rozvojová agentúra pre rozvoj regiónu Stredného Poiplia
Želovce
2003

Prepracovanie/aktualizácia č.1 v roku 2016
Mgr. Ingrida Némethová

Aktualizácia č.2 v roku 2021
Mgr. Ingrida Némethová